

MED ANDRE ORD —

TEMA:
**UD, DANNEELSE –
ELLER MIDT IMELLEM?**

POLITISK KOMPAS:
**EN METODISK
VAGTHUND**

EFTERLIVET:
**DAN JØRGENSEN
OM LIVET EFTER
STATSKUNDSKAB**

**OMVEJENS UANEDE
MULIGHEDER**
INTERVIEW: MED
**STEEN NEPPER
LARSEN**

MARTIN MARCUSSEN:
**DIPLOMATI
– I PRAKSIS**

**PLAKATSAGEN
I JACQUES D**

MED ANDRE ORD—

MED ANDRE ORD #3 – MAJ 2014

MED ANDRE ORD
www.polsci.ku.dk/mao
mao@ifs.ku.dk

Postadresse
Foreningen MED ANDRE ORD,
Institut for Statskundskab, Københavns Universitet,
Øster Farimagsgade 5,
1353 København K

Redaktør
Philip Larsen

Redaktion
Anders Bencke Nielsen, Sophie Amalie Weirsøe Fallesen,
Sara Eichel-Illum, Jelle Van Der Kamp, Thor Bjørn Andersen,
Lasse Raagaard Jønsson

Bidragydere
Lars Bo Kaspersen, Martin Marcussen, Martin Viinæs Larsen,
Jens Olav Dahlgaard, Theis Mørkøv Holm, Anne Shirin
Ørberg, Nanna Honoré, Lasse Askoven, Anders Palm Olesen

Grafik og Layout
Johan Rung (runcreative.dk)
Matylda Rasmussen (matylda.dk)

Kontakt
mao@ifs.ku.dk
Facebook – MED ANDRE ORD

Forsidefoto
Thor Bjørn Andersen

Bagsideillustration
Nanna Honoré

Om
MED ANDRE ORD er studieblad for studerende og ansatte
ved Institut for Statskundskab, Københavns Universitet.
MED ANDRE ORD drives som en selvstændig forening
og er støttet af Institut for Statskundskab.

Indsend materiale
Enhver er velkommen til at indsende materiale til redaktionen.
Redaktionen forbeholder sig retten til at redigere, forkorte og
udelade indsendt materiale. Redaktionen påtager sig intet
ansvar for materiale, der indsendes uopfordret.

Annoncering
Direkte forespørgsel på mail mao@ifs.ku.dk
Helsides (sort/hvid): 1500,- kr.

Tryk
Frederiksberg Bogtrykkeri A/S
Oplag 600
ISSN 2246-0926

UD, DANNELSE – ELLER MIDT IMELLEM?

Det er lidt mere end de sædvanlige grynt, der har lydt i dagspressens i løbet af foråret, hvor alt fra tænketanke, råd og kommissioner til studerende og videnskabeligt ansatte har debatteret universitetsverdenen. Det har handlet om fremtiden. Universiteternes fremtid. Og det har handlet om *hvad*, *hvordan* og ikke mindst *hvorfor*. For hvad skal universitetet være? Hvordan imødekommer vi bedst dette ønske? Og hvorfor skal vi overhovedet bruge kræfter på at opfylde det?

Debatten blusser endnu, og det vil næppe være nogen underdrivelse at sige, at meningene er delte. Vi har derfor på MED ANDRE ORD fundet det oplagt at sætte fingeren på den uddannelsespolitiske puls. Vi har ladet spørgsmålet kredse om den dobbelthed, som allerede synes indlejret i selve ordet *uddannelse*. På ordets første plads står nemlig det utvetydige præfiks *ud*, som om noget har taget bolig i det seneste halve års uddannelsespolitiske debat: De studerende skal ud. Ud af universiteterne. Ud på arbejdsmarkedet. Og lige efter denne ellers klare retningsangiver kommer så ordet og begrebet *dannelse*. Det lader sig ingenlunde reducere til noget bestemt, men kredser om den enkeltes egen tilegnelse og indre bearbejdelse af verden omkring hende eller ham. Netop dette spændingsfelt – mellem ud og dannelse – har vi på redaktionen fundet interessant at granske nærmere, og resultatet af vores granskninger kan findes i udgivelsens temasektion, som rummer både reportager, interviews og debatartikler.

I vanlig stil har der også været plads til meget andet. Vi har (endnu engang) været et smut forbi Borgen. Denne gang var vi med, da Institut

for Statskundskabs eget *Center for Valg og Partier* lancerede sin bog om folketingsvalgkampen 2011. Desuden lagde vi vejen forbi Fødevareministeriet, hvor vi mødte Dan Jørgensen til en samtale om, hvordan han trækker og har trukket på sin statskundskabsuddannelse som politiker.

Også eksternt har vi modtaget en del materiale. Professor Martin Marcussen skriver om diplomati i praksis, og Martin Viinæs Larsen og Jens Olav Dahlgaard, der begge er ph.d.-studerende ved Instituttet, skriver om deres blog Politisk Kompas, som går den politiske journalistik efter i sømmene.

Forårssemesteret dannede også ramme om en større webdiskussion, der udsprang af en papplanche, som fagrådet Aktive Statskundskabere havde hængt op i Jacques D efter et dialogmøde med Instituttets undervisere. Kandidatstuderende Theis Mørkøv Holm kommenterer på debatten, der opstod.

Fra redaktionen skal der lyde en stor tak til de eksterne bidragydere og særligt ledelsen på Institut for Statskundskab for opbakning og støtte.

Slutteligt har vi i denne udgave opprioriteret på billedfronten, og redaktionens fotografier har været på flittigt arbejde. Vi håber, at det vil blive taget godt imod.

Således klækket ud af en skriggul påske slår MED ANDRE ORD dørene op for endnu en udgivelse. Lige tidsnok inden eksamenslæsningen for alvor tager fat. Velkommen, kære læser!

*Philip Larsen,
maj 2014 – på vegne af redaktionen*

INDHOLD

— Maj 2014

- 6..... Statskundskab og kvalitet
- 9..... "Meningen med livet!"
- 10..... "De fleste politikere er faktisk blevet politikere for at ændre verden"
- 14..... Diplomati i praksis
- 16..... En metodisk vagthund

- 18..... Omvejens uanede muligheder
- 22..... CSS'ernes ømme punkt
- 25..... Forskning: Hvad skal det nytte?
– Interview med Mikkel Vedby Rasmussen
- 26..... Ufaglærtes børn skal sikre kvaliteten på universiteter i fremtiden

28..... Da Ralf Hemmingsen dukkede op

30..... Hermeneutiske billeder

32..... Der er ingen penge
som gamle penge

34..... Velfærdsstaten og den
historieløse fortælling

35..... En kedelig foboldkamp
til 137 millioner kroner?

37..... DET SKETE!

38..... "Man kan ikke sige Danmark
uden at sige EU"

40..... Plakatsagen i Jacques D

42..... "Uploader du slides efter timen?!"

STATSKUNDskab OG KVALITET

Af Lars Bo Kaspersen, professor, institutleder – Institut for Statskundskab

Vi kan gøre mere ud af vores kandidatuddannelse, skriver institutleder og professor Lars Bo Kaspersen. Vores kandidater er dygtige, men kan blive endnu bedre, lyder det. Studiearbejdstiden for de studerende på overbygningen er generelt for lav, og deri ligger et uudnyttet potentiale, som Instituttet bør gøre brug af

Forskere og studerende på et politologisk institut ved bedre end de fleste, at politik er et underligt fænomen. Det afspejler sig ikke mindst i de igangværende politiske diskussioner om de højere uddannelser. Således besidder en stor del af det politiske etablisement den forestilling, at vi lever i et videnssamfund, hvor landene konkurrerer om at udvikle eller tiltrække de bedste hoveder, som kan producere vækst. Derfor skal vi blive dygtigere, og universiteterne skal uddanne flere kandidater. Det koster penge – mange penge. Det gik op for den siddende regering for et par år siden, at der var tale om en betydelig udgift, og derfor er de højere uddannelser pludselig blevet 'high politics'.

I takt med at udgifterne til uddannelse af kandidaterne vokser, skifter debatten karakter, og fokus bliver nu effektivisering og højere produktivitet, og disse størrelser kobles til højere kvalitet. Og debatten flyder videre til at indbefatte et relevanskriterium. Uddannelserne skal i højere grad være relevante og beskæftigelsesorienteret.

I den søvs af modstridende politiske målsætninger og teknokratiske løsningsmodeller – formodentligt udarbejdet af dygtige, innovative cand.scient.p.er? – finder vi et utal af reformer, konkrete forslag og løse ideer.

Hvornår er Finansministeriet blevet en vidensbank for kvalitet i uddannelserne?

De handler bl.a. om SU-besparelser, studietidsafkørende tiltag, øget timetal samt forslag om 4-årige bacheloruddannelser med tilhørende reduceret optag på kandidatuddannelserne. Debatterne er hjulpet godt på vej af Produktivitetskommission og Kvalitetsudvalget, hvor sekretariatet, der understøtter sidstnævnte, har hele tre embedsmænd udlånt fra Finansministeriet. Hvornår er Finansministeriet blevet en vidensbank for kvalitet i uddannelserne?

Fortsættes på side 8

STUDENTERABONNEMENT: 200 KR

NORMALPRIS: 250 KR. BESTIL PÅ: WWW.RÆSON.DK

RÆSON er Danmarks uafhængige magasin om dansk og international politik, skrevet af journalister og eksperter. Den trykte udgave udkommer fire gange om året og suppleres af hundredevis af nye artikler online. RÆSON udgiver også bøger og afholder konferencer.

KØB BØGER OG BLADE PÅ RÆSON.DK HVOR PORTO OG EKSPEDITION ER GRATIS

Det er mig en gåde at forstå, hvorledes disse mange tiltag fører til kvalitet, og hvad mener man egentligt med kvalitet? Og hvad skal vi bruge kvaliteten til? Disse svar blæser i vinden, og jeg forventer ikke at få svar herpå foreløbigt.

KVALITET PÅ IFS

Rasmus Fonnesbech Andersen rejste i første nummer af dette herlige blad en helt nødvendig debat om vores forskningsmæssige målsætning. Og trods vores uenighed på nogle punkter tror jeg, at vi er enige om, at få nyskabende forskningsresultater og innovative ideer er bedre end mange uoriginale resultater og gentagelser af allerede eksisterende pointer. Det er sådant et forskningsmiljø, vi arbejder på at skabe.

Den store udfordring er vores kandidatuddannelse. Her er min oplevelse, som jeg deler med andre, at arbejdsindsatsen gennemsnitligt er for lav. Studiearbejdet tager 20 timer om ugen og ikke 10, som det rettelig burde, og fremmødet til undervisningen er svingende.

Men hvad med kvaliteten i undervisningen og kvaliteten af vores kandidater? Kvaliteten af undervisningen vil jeg gemme til en anden gang, men det er ikke et udtryk for, at jeg ikke finder det vigtigt. Det fortjener blot mere plads, end jeg har her. Lad os i stedet for en gangs skyld kaste et blik på vores kandidater. Har de høj kvalitet? Svaret er ja, hvis man ser på karakterniveauet for at komme ind på studiet. Ligeledes hvis man ser på karakterniveauet på Statskundskab, så ligger det flot. Hvis man samlet vurderer uddannelsens høje faglige niveau og de studerendes engagement i faglige foreninger på IFS, så tyder det på kvalitet. Tillægges vores aftageres tilfredshed med kandidaterne, så har de høj kvalitet! Jamen, det er jo herligt!

Men snyder vi os selv lidt med denne ellers glædelige konklusion? Jeg tror det. Er vores studerende så alligevel ikke så dygtige? Jo, de er dygtige, men min

fornemmelse er, at de kunne blive meget dygtigere. De kommer for de flestes vedkommende med høj kulturel kapital, og på bacheloruddannelsen arbejder de fleste hårdt og målrettet og mærker selv, at deres niveau løftes de første tre år. Selv her er der plads til forbedring, men den store udfordring er vores kandidatuddannelse. Her er min oplevelse, som jeg deler med andre, at arbejdsindsatsen gennemsnitligt er for lav. Studiearbejdet tager 20 timer om ugen og ikke 10, som det rettelig burde, og fremmødet til undervisningen er svingende. Dette skal sammenholdes med, at mange studerende færdiggør studiet med et relativt højt karaktergennemsnit. Der er noget, der ikke stemmer. Hvis ikke man studerer intenst mere end 40 timer om ugen, så skal man heller kunne forlade statskundskabsstudiet med høje karakterer. Med andre ord har vi et uudnyttet potentiale, og Instituttet er forpligtet på at udfordre de studerende, stille de rette krav, men selvfølgelig også tilvejebringe interessante fag, kompetent forskningsbaseret undervisning og god pædagogik for at hjælpe de studerende fremad i deres udvikling. De studerende er forpligtede til at yde en indsats på kandidatuddannelsen, der ligger over den, der leveres på bacheloruddannelsen. I forlængelse heraf skal bemærkes, at et stigende antal tidligere uddannede cand.scient.pol'ere (inkl. finansministeren) indrømmer, at de burde have været presset mere især på kandidatuddannelsen. Fra næste år er de studerende heldigvis heldige, for da indebærer de ovenfor omtalte reformer 4 i stedet for 3 kurser per semester på kandidatuddannelsen. Sammenholdt med vores nye linjespecialisering giver det nye muligheder. Men er det nok?

Spørgsmålet står stadigt tilbage: Hvad er det for en kvalitet, man løfter, og hvad bidrager cand.scient.pol'erne med i forhold til de samfundsforandringer, der foregår? Hvis vores kandidater har høj kvalitet, burde de så ikke bringe reelt nye innovative ideer i spil i forhold til de udfordringer, vi står med? Hvor er de idéer, der skal transformere den offentlige sektor og relationen mellem den offentlige og private? Og der kunne nævnes et utal af eksempler. Hvad er det for kvaliteter vores kandidater skal have?

Jeg vover pelsen og giver nogle bud i næste nummer af MED ANDRE ORD. ♦

"MENINGEN MED LIVET!"

Af Lasse Aaskoven

Rygtet vil vide, at tutorgerningen er fuld af god karma. Så god, at man tager feriefri fra sit job som fuldmægtig i et ministerium for lige at få den sidste rustur med. Lasse Aaskoven var tutor fem år i streg og skriver her et brev til de nyslåede tutorer

Kære tutorer,

I er nu blevet udtrukket til at skulle udføre tutorgerningen på Statskundskab i 2014. I bliver dermed en del af et traditionsrigt fællesskab, der har introduceret Statskundskab til de nye russere og tegnet Instituttets sociale liv siden Søren Kierkegaards tid (og det er længe siden efterhånden!).

Som jeres gamle tutorer sikkert har fortalt jer, er tutorgerningen på Statskundskab et både sjovt, socialt og givtigt led i livet som statskundskabsstuderende ved Københavns Universitet. Men det er mere og større end det: Tutorgerningen er ikke bare guldøl (selvfølgelig ikke før kl. 17!), kapitalismevisen i Christian Hansen Auditoriet, morgenvækning på Rusturen eller gallalancieren på usikre ben i en hytte i den danske provins. For nogle statskundskabere synes den at være selve meningen med livet.

Tutorgerningen er også opvågningen til tidlige morgener efter fest i byen til kl. 5, hvor tutortrøjen pludselig vasker tømmermænd, træthed og manglende hukom-

melse fra sig, og man to timer senere møder russerne morgenfrisk og smilende. Den er mødet med så mange nye mennesker fra alle årgange og alle gamle stamhold, hvoraf nogle bliver venner for livet. Det er fornemmelsen af pludselig ikke bare at gå på årgang X, men bare at læse på Statskundskab uden skelen til semester eller hold. Den er fornemmelsen af at kunne tage til fredagsbar alene eller ned i Jacques D spontant, for "man møder jo alligevel ti mennesker, man kender". Og den er ikke mindst følelsen af at være med i et fællesskab, hvor det blot at være tutorer giver et unikt sammenhold.

For mit vedkommende har tutorgerningen været den bedste oplevelse på Statskundskab og en væsentligt årsag til, at jeg holdt ved og blev så glad for studiets både faglige og sociale del. Jeg savner det! Kommer til at savne det! Pas godt på hinanden, tutorgruppen og dens traditioner og kære gamle Statskundskab på Københavns Universitet.

Kærligste tutorhilsner
Lasse Aaskoven, cand.scient.pol.
5.-årstutor 2013 ♦

Foto: Nanna Honoré

**"DE FLESTE
POLITIKERE ER
FAKTISK BLEVET
POLITIKERE FOR AT
ÆNDRE VERDEN"**

EFTERLIVET

MED ANDRE ORD har mødt Dan Jørgensen, minister for fødevarer, landbrug og fiskeri, til en snak om livet der følger, når en "stud.scient.pol" bliver til "cand.scient.pol."

Af Sophie Amalie Weirsøe Fallesen

"Egentligt ville jeg helst have været dyrlæge." Ordene er – måske overraskende – Dan Jørgensens, som denne tidlige formiddag har budt os velkommen på sit kontor. Han endte dog som bekendt med at lave en sand karriere-uvending.

"Jeg fandt ud af, at det at blive dyrelæge kunne være meget spændende, men så skulle jeg jo sidde med næsen dybt begravet i tykke kemi- og biologibøger i mange år på universitetet. Hvorimod det her med at læse statskundskab meget mere var noget, jeg gjorde af lyst."

Jørgensen beskriver det som den klassiske historie, hvor en dygtig og engageret samfundsfagslærer fik åbnet hans øjne for en videregående samfundsvidenskabelig uddannelse. Hans endelig valg faldt på Statskundskab i Århus.

"Jeg elskede faktisk at læse, og vi lavede – på bedste duksemanér – selvstændige studiegrupper, hvor vi talte om ting, som vi ikke nødvendigvis skulle til eksamen i," fortsætter Dan Jørgensen, der beskriver sin studietid som værende god, men også travl. Ud over at være studievejleder fyldte foreningsarbejdet også meget.

"Jeg stod tidligt op om morgenen, tog op på universitetet og var der sådan set hele dagen."

VEJEN TIL EUROPA-PARLAMENTET

Drømmen om at blive politiker kom dog først senere ind i billedet, da Dan Jørgensens og Svend Aukens veje krydsede hinanden. Jørgensen stod for Aukens valgkamp, men det blev hurtigt til mere en blot et kollegialt forhold – de endte med at blive venner, og det var også Aukens, som opfordrede Jørgensen til at gå ind i politik.

"Hans argument var: I stedet for at blive sådan én, som skal rådgive én som mig, er det så ikke bedre at blive sådan én som mig? Og det kunne han da egentligt have lidt ret i. Så da der kom en mulighed for at blive kandidat til Europa-Parlamentet, og han opfordrede mig til at stille op, tænkte jeg, at det kunne jeg da egentlig godt tænke mig at prøve," fortæller Jørgensen.

"Jeg har lært lige så meget ved at sidde ved kantinen og drikke kaffe og diskutere med mine holdkammerater, som jeg har lært inde i undervisningslokalet!"

At stille op til Europa-Parlamentet var på mange måder det naturlige valg for Dan Jørgensen, da både en specialisering i EU på studiet og ønsket om indflydelse på de sager, som lå ham nærmest, trak mod Bruxelles.

"De politikområder, som jeg har interesseret mig mest for, har været miljø, dyrevelfærd, fødevarer og forbrugspolitik. Det er jo ikke det eneste, jeg interesserer mig for, men det har været fokusområderne, og dér ligger rigtig meget af lovgivningen jo i Bruxelles, ikke?" siger Jørgensen, men tilføjer dog med et næsten drillende smil: "Med mindre, at man lige er heldig nok til at få det her kontor."

STATSKUNDSKABEREN DAN JØRGENSEN

"Det lyder som en kliché, fordi alle siger det, men måske siger alle det, fordi det er rigtigt: Statskundskabere er bare ekstremt gode til at bearbejde og analysere store

mængder information,” fortæller Jørgensen, da samtalen falder på statskundskab.

Og hvis man gerne vil kunne sætte hak ved ”blive minister” på sin to-do-liste, er statskundskab måske ikke helt hen i vejret som uddannelsesvalg. Dan Jørgensen gør i hvert fald stadig brug af værktøjskassen fra studietiden den dag i dag.

”På en typisk dag for mig kan der nemt være 8, 10, 12, 15 møder om fuldstændigt forskellige områder. Jeg skal – med hjælp fra mine rådgivere – kunne nå at sætte mig ind i det hele og kunne systematisere informationen. Jeg bruger stadig min uddannelse hver eneste dag. Faktisk bruger jeg også megen faktuel viden, om hvordan politik og de politiske systemer fungerer. Det brugte jeg i særdeleshed i EU, men jeg bruger det stadig, eksempelvis i forhold til statsadministrationen.”

Som politiker er evnen til at debattere uvurderlig, og denne evne, mener Jørgensen, blev forbedret i studietiden.

”Altså, dengang man var knægt, var det jo sådan, at hvis man fik et to-minutters frikvarter, så kunne man alligevel godt nå ud og spille fodbold i tredive sekunder, selv om det tog halvandet minut at komme frem og tilbage. Sådan var det også lidt på Statskundskab. Selvom der kun var tre minutters tissepause, så kunne man godt nå at tage en diskussion om Israel og Palæstina, ikke?” griner Dan Jørgensen.

”Jeg har lært lige så meget ved at sidde ved kantinen og drikke kaffe og diskutere med mine holdkammerater, som jeg har lært inde i undervisningslokalet!”

Der er dog også områder, hvor Jørgensen mener, at studiet kunne have klædt ham bedre på til efterlivet. Især efterlyser han mere fokus på det skriftlige samt generelt at gøre studiet mere anvendelsesorienteret.

VILLA VILLEKULLA?

I en alder af blot 39 år har Dan Jørgensen fået opbygget sig et imponerende CV, og der er der da heller ingen tvivl om, at karrierens højdepunkt er det nuværende

ministerjob. Men lige så anvendelsesorienteret, som han er med synet på statskundskaben, lige så resultatorienteret er han ved et tilbageblik på karrieren.

”Det, jeg er mest stolt af, er nok de konkrete resultater, jeg har været med til at lave i Bruxelles. Det er især på miljøområdet, hvor jeg i dag simpelthen ved, at der er nogle pesticider og kemikalier, som ikke længere findes, og som før gav mennesker – endda i nogle tilfælde – også børn – kræft. Det er ret motiverende at tænke på. De fleste politikere er faktisk blevet politikere for at ændre verden, og det gør vi da heldigvis næsten hver dag.” Fremtidsplanen for Dan Jørgensen er da også at blive i politikken – på den ene eller den anden måde.

”Jeg regner med at skulle sidde her – på det her kontor – i hvert fald i 25 år, og så må vi se, hvad der sker derefter,” griner han. Ud over at pønse på flere forskellige bogprojekter er Dan Jørgensen desuden også opstillet til Folketinget.

Oven på dette indblik i fremtidsplanerne rejser vi os for at få et hurtigt snapshot af Danmarks fødevare-, landbrug- og fiskeriminister. Han stiller sig foran vinduet, så vi kan få kontorets flotte udsigt med. Klik. Blikket forstyrres dog af et billede af ingen ringere end Pippi Langstrømpe, der pryder vindueskarmen. Dan Jørgensen følger vores forundrede blikke.

”De store skal jo passe på de små,” siger han med et gådefuldt smil, inden han lader sig falde ned i lænestolen og smilende kigger ind i kameraet. Klik. ♦

BLÅ BOG

Dan Jørgensen blev født den 12. juni 1975 i Odense og blev kandidat i statskundskab fra Aarhus Universitet i 2004. Fra 2004 til 2013 sad han i Europa-Parlamentet for Socialdemokratiet og har siden december 2013 været minister for fødevarer, landbrug og fiskeri.

som statskundskeer

VIL DU GØRE KARRIERE I ERHVERVSLIVET?

VÆLG EN A-KASSE, DER FREMMER DIN KARRIERE

Er din kommende karriere for vigtig til at blive overladt til tilfældigheder? Så bliv gratis studiemedlem i CA a-kasse. Det kan nemlig ikke alene give dig **14.473 kr. ekstra**, hvis du står uden job efter uddannelsen.

Du får også adgang til Career Academy, en unik pakke af kurser, rådgivning og andre aktiviteter, der fremmer din karriere.

Du kan for eksempel få hjælp til finde et studiejob, få styr på dine kompetencer og meget mere. Så hvis du drømmer om en karriere i erhvervslivet som statskundskeer, så bliv **gratis** studiemedlem i CA.

PS. Er du snart færdiguddannet? Så husk 14-dages fristen, og meld dig ind som nyuddannet på **ca.dk/stats**

SCAN KODEN ELLER
LÆS MERE PÅ **CA.DK/STATS**

DIPLOMATI I PRAKSIS

Martin Marcussen, professor MSO ved Institut for Statskundskab, har som led i et forskningsprojekt om småstatsdiplomati rejst rundt til en lang række ambassader, repræsentationer, innovationscentre og generalkonsulater. Målet har været at få et bedre indblik i diplomati i praksis og at komme til en bedre forståelse af, hvad der virker, og hvad der ikke virker i småstatsdiplomati

Af Martin Marcussen, professor MSO, Institut for Statskundskab

”Her står to repræsentanter for Rockwool i Kina,” fortæller ambassadør Friis Arne Petersen og rækker hånden ud mod to kinesiske kvinder i starten af 30’erne. De er mødt op til en julesamling, som den danske ambassade i Beijing har organiseret. ”Og herovre står en repræsentant for den offentlige myndighed i Kina, der udvikler brandregulativer for boligbygning,” fortsætter ambassadøren med henvisning til endnu en af de fremmødte gæster. ”Og endelig har jeg ved min side en repræsentant for én af de allerstørste kinesiske entreprenører i boligsektoren.”

Friis Arne Petersen vender blikket mod mig og spørger med et glimt i øjet: ”Tror du, at det er tilfældigt, at netop disse fem personer møder hinanden her i ambassaden over et glas gløgg?”

Der er selvfølgelig intet tilfældigt over dette julearrangement, som er ét blandt mange i løbet af december måned, hvor alle ambassadens kommercielle teams inden for områder som fødevarer, energi og sundhed har arrangeret møder mellem kinesiske myndigheder, kinesiske forretningsfolk og danske virksomhedsrepræsentanter. Det er målrettet kommercielt diplomati. Målsætningen er klar: Der skal sælges flere danske

produkter i Kina, og der skal trækkes flere kinesiske investeringer til Danmark.

DET ØKONOMISKE DIPLOMATI SIVER IND OVERALT

Handelsafdelingens aktiviteter fylder meget på den danske ambassade i Beijing. Der leveres indtjening til udenrigstjenesten for 19-20 millioner kroner alene i 2013. En betydelig årlig stigning i indtjening skal desuden sikre, at ambassaden vedbliver at være den største bidragsyder til Udenrigsministeriets Eksportråds samlede indtjening.

Støtte til konkrete danske virksomheder i deres aktiviteter i Kina er imidlertid ikke det eneste, der indgår i begrebet økonomisk diplomati, og det er langt fra al økonomisk diplomati, som ambassaden tager sig betalt for at levere. Eksempelvis afsættes meget tid til at forbedre danske virksomheders rammevilkår i Kina. Dette gør man blandt andet ved at indgå en lang række aftaler, der forpligter danske og kinesiske myndigheder til at indgå i formaliserede dialoger om veterinære standarder, opbygning af energinet, dialog om patenter og trademarks og en lang række andre temaer. I 2013 blev der underskrevet 14 af den type aftaler.

Også de mange besøg af ministre og højtplacerede embedsmænd har et betydeligt element af økonomisk diplomati i sig. I 2013 var der afsat over 100 dage til den type besøg. Her underskrives ofte sektorspecifikke samarbejdsaftaler, udvikles seminarer, møder og forhandlinger, hvor dansk know-how præsenteres, og hvor erhvervsdelegationer får lejlighed til at møde kinesiske myndigheder og derigennem relevante kinesiske forretningspartnere.

Endelig er det et centralt element i det økonomiske diplomati, at ambassaden kontinuerligt præsenterer et billede af Danmark, der kan virke fremmede for dansk erhvervsaktivitet i Kina. På den ene side kan der arbejdes med genkendelighedsdimensionen ved at referere til H.C. Andersen og andre historiske figurer, som kineserne har stiftet bekendtskab med i deres opvækst. På den anden side kan der præsenteres nye billeder, der fortæller kineserne, at Danmark er et land, der har løsninger på nogle af de udfordringer, som de selv står med. Det kunne være på områder, der har med energi, klima, miljø, byplanlægning, vand, fødevarer og social- og velfærdsområderne at gøre.

ØKONOMISK DIPLOMATI ER POLITIK

Handelsarbejdet i Kina kan ikke tænkes isoleret fra det politiske arbejde i landet. I debatten om økonomisk diplomati får man ofte opfattelsen af, at arbejdet med eksportfremme i stigende udstrækning erstatter det mere klassiske diplomati, der har et politisk indhold. Det er imidlertid ikke tale om et enten-eller. Den bedste måde at anskue dette på er ved at betragte samarbejdsrelationerne med Kina som en række spill-over-processer, der ikke er helt ulig dem, der definerer den europæiske integrationsproces. Samarbejdet mellem Kina og Danmark finder indledningsvist sted som afgrænsede handelsrelationer mellem markedsaktører, der for både kineserne og danskernes vedkommende kan se en helt snæver kommerciel interesse i at interagere. Gradvis vil det kommercielle samarbejde omfatte flere sektorer, der temamæssigt grænser op til hinanden. Med tiden vil dette upolitiserede økonomiske samkvem også komme til at omfatte emner, der har med bredere aspekter af velfærdstaten at gøre, og det vil involvere stadig flere offentlige myndigheder hos begge parter i regulære forhandlinger. Til sidst vil også mere politisk ømfindtlige emner blive omfattet af dialogen mellem Danmark og Kina, inklusiv temaer, der har med retfærdighed, demokrati og sikkerhed at gøre. For at kunne udnytte disse spill-over-effekter bedst muligt har ambassaden etableret en tværgående struktur, hvor handel og politik ses som to sider af samme mønt.

Det er ikke kun diplomatiet, der hjælper danske erhvervsvirksomheder frem i Kina. Hvis danske erhvervsvirksomheder er dygtige og formår at tiltrække sig kinesernes interesse, får det også positive konsekvenser for det danske diplomati. Friis Arne Petersen forklarer:

“Når vi går sammen med vores kompetente og konkurrencedygtige virksomheder og præsenterer styrkerne i en række danske politikområder, bliver vi i Kinas øjne et mere interessant land. Det betyder, at vi får bedre adgang til et højt politisk niveau end andre lande, der enten ikke har de ambitiøse danske regeringspolitikker eller virksomheder, der kan levere varen.”

ØKONOMISK DIPLOMATI ER DET NYE SORT

I Kina er økonomisk diplomati det nye sort, og noget tyder på, at denne trend for alvor er ved at vinde indpas i udenrigstjenesten som helhed. Også i andre lande – Storbritannien, Holland og Finland, bare for at nævne nogle stykker – har man fået øjnene op for perspektiverne i det økonomiske diplomati. Årsagerne til denne udvikling er mange. Åbenlyst spiller det en rolle, at finans- og gældskriserne har sat især OECD-landenes økonomier under pres. Det retter naturligt opmærksomheden mod udenrigstjenestens bidrag til at løse de hjemlige vækstudfordringer.

Men også andre forhold har spillet ind. Den generelle sektorisering af diplomatiet indebærer, at en række fagministerier gradvist har opbygget en solid udenrigspolitisk ekspertise på en lang række områder af betydning for den danske velfærdsstat. Det har betydet en større efterspørgsel af udenrigsministeriel koordination og styring af denne sektorudenrigspolitik. Hertil kommer, at økonomisk diplomati i stigende udstrækning kan opfattes som en katalysator og måske endda en betingelse for succes i det klassiske diplomati. Der har med andre ord fundet noget nær et paradigmeskifte sted i den måde, man tænker økonomisk diplomati på.

Det er klart, at det økonomiske diplomati ikke kun stiller krav til ambassadernes prioriteringer og opgaveforståelse. Også hjemmetjenesten skal reflektere over, hvordan den bedst muligt kan optimere de tværgående processer i og ud af huset og således bakke op omkring det økonomiske diplomati i praksis.

SOMMERKOLE OM ØKONOMISK DIPLOMATI AUGUST 2014

I samarbejde med Udenrigsministeriet har jeg organiseret en sommerskole for bachelor- og overbygningsstuderende ved Institut for Statskundskab, som tager fat på nogle af de mange paradokser og dynamikker, der opstår, når den traditionelle udviklingspolitik, sikkerhedspolitikken og det klassiske diplomati skal imødekomme danske kommercielle interesser. Opstår der synergier, eller udvandes dansk udenrigspolitik? Har vi også økonomisk diplomati om 10 år, eller er der blot tale om en kortvarig organisatorisk legitimeringsøvelse? Kan økonomisk diplomati anvendes i konflikten med russerne om Krim-halvøen, og hvilken rolle spiller EU's fælles udenrigstjeneste i det økonomiske diplomati? ♦

Læs mere om Martin Marcussens sommerskole i økonomisk diplomati på:
http://polsci.ku.dk/uddannelser/summer_schools/

POLITISK KOMPAS:

EN METODISK VAGTHUND

Af Martin Viinæs Larsen & Jens Olav Dahlgaard, ph.d.-studerende, Institut for Statskundskab

Vi blogger mest af alt, fordi vi ikke kan lade være. Fordi vi bliver super irriterede, når folk behandler data skødesløst. Men i sidste ende er målet at højne den kritiske stillingtagen til datajournalistik og data i det hele taget, skriver Martin Viinæs Larsen og Jens Olav Dahlgaard om deres blog Politisk Kompas

Data er hot. I alle dele af samfundet stiger både udbuddet af og efterspørgslen efter data. Data, der kan forklare os, hvordan verden ser ud nu, hvorfor den ser ud som den gør, og hvordan den kommer til at se ud i fremtiden. Datadrevne analyser ligger bag alt fra House of Cards på Netflix til den nye betalingsstruktur på netaviserne.

Den politiske journalistik er et af de steder, hvor datarevolutionen er i fuld gang. I 2013 blev der lavet langt over 100 meningsmålinger af de danske vælgere. Flere end 100.000 gange i løbet af 2013 blev en dansker altså spurgt, hvad hun ville stemme, hvis der var valg i morgen. Og det var vel at mærke uden for et (folketings)valgår.

Så skulle man ellers tro, at den politiske journalistik ikke ville have haft nogle problemer med at sætte skarpt på vælgerhavets bevægelser i det forgangne år.

Sandheden er imidlertid en lidt anden. For selvom der blev lavet mere end 100 politiske meningsmålinger i løbet af 2013, så gjorde de os som oftest ikke meget klogere på, hvordan vælgerne vandrede. Tværtimod. En lang række målinger ledte igen og igen de politiske journalister i den gale retning, fordi journalisterne ikke formåede at sortere den statistiske støj fra det politiske signal. Et eksempel på det var, da Politiken og TV2 i oktober skrev, at Venstre efter Lars Løkke's rejsesag var mindre end ved valget. Baggrunden var, at Venstre i en meningsmåling fra Megafon, havde fået 0,4 procentpoint mindre opbakning end ved valget i 2011. Problemet var bare, at den statistiske usikkerhed på målingen var langt større end de 0,4 procentpoint. Hvis vi antager, at forskellen var reel, skulle de have spurgt 33.000 vælgere for at kunne udtale sig om så små forskelle i vælgerne præferencer. De havde kun spurgt 1.155 personer. Der var med andre ord en betragtelig mulighed for, at Venstre stadig var større end ved valget. Og at udgangspunktet for historien derfor var forkert.

Det er et generelt problem. Yosef Bhatti fra KORA og Rasmus Tue Pedersen fra Institut for Statskundskab finder i en undersøgelse, at journalister ikke tager højde for den statistiske usikkerhed, og i over 50 pct. af tilfældene laver de historier på baggrund af ren statistisk støj.

Historien om de politiske meningsmålinger giver en del af svaret på, hvorfor vi startede Politisk Kompas. Bloggen voksede nemlig ud af en frustration over det grundlæggende misforhold, der er mellem den rolle, datadrevne analyser spiller i den offentlige (og knap så offentlige) debat og så kvaliteten af disse analyser.

Og de politiske meningsmålinger er bare ét eksempel. Alle seriøse nyhedsredaktioner forsøger nu at lave historier, der i et eller andet omfang er baseret på data. De er bare ikke så gode til det.

Politisk Kompas forsøger at tage fat i denne metodiske slaphed, der eksisterer blandt journalister og meningsdannere. Det handler ikke kun om at glemme den statistiske usikkerhed, men også om manglende forståelse for, at kausalitet ikke er lig korrelation, og at mønstre i data, selv når de er meget stærke, kan fortolkes på flere måde.

Vi blogger mest af alt, fordi vi ikke kan lade være. Fordi vi bliver super irriterede, når folk behandler data og analyser skødesløst. Men i sidste ende er vores mål med bloggen at højne den kritiske stillingtagen til datajournalistik og data i det hele taget. At folk tænker sig om én ekstra gang, hvis de læser noget, også selvom der er tal involveret. Og at journalisterne bliver bedre til at være efter hinanden, når de laver historier baseret på data. Så vi ikke behøver at være efter dem. ♦

Politisk Kompas startede i maj 2013, og der kommer typisk to indlæg om måneden. Forfatterne bag er Jens Olav Dahlgaard og Martin Viinæs Larsen. De er begge ph.d.-studerende på Institut for Statskundskab og underviser i (bl.a.) Metode 1. De er begge svært glade for valg, politisk adfærd, statistik, kausale studier, STATA, grafer og tegneserien xkcd.com.

#3
MED
ANDRE
ORD —

ud, dannelse eller midt imellem?

Temasektion

18-29

OMVEJENS UANEDE MULIGHEDER

Lad nysgerrigheden spire, tag omvejen og smag på ordene dér, hvor det giver mening. MED ANDRE ORD har mødt lektor Steen Nepper Larsen til en samtale om dannelse. Vi tager pulsen på begrebet og blotlægger forskellen på dannelse og dannethed

Af Philip Larsen

Kolde kontanter, kunne man vel kalde dem. Mønterne, som jeg har fået, og som ligger dér små tyve centimeter fra min laptop. Fire en-kroner og fire halvtredsørere. Men man kunne også kalde dem så meget andet: betalingsmidler, tillidssymboler, artefakter, farvebelagte metalstumper. Listen er længere, og måske ville visse tunger driste sig til også at anføre ordet *uddannelse* et sted, hvis vi bevægede os langt nok ud i rækken af beslægtede ord.

”Dannelsen er optaget af omveje, af langsomhed og grundighed. Derfor drejer det at studere sig også om retten til at dvæle og tage omveje”

For vi kommer næppe uden om det forhold, at penge og uddannelse går hånd i hånd i den sproglige verden, der folder sig ud i debatten om landets dannelsesinstitutioner. Man spørger blot, hvad der er råd til at forske i, hvem vi har råd til at lade studere, og hvor længe de skal have lov til det.

UD MED DANNELSE

Uddannelse. For et par år siden luftede forfatteren Knud Romer den vittige bemærkning, at det var som om, at *dannelse* helt var forsvundet fra ordet uddan-

nelse. ”Det eneste, der er tilbage, er *ud*,” som han sagde. Ud på den anden side af studiets 300 kandidatudklækkende ECTS-point. Ud til erhvervslivet og arbejdsmarkedet. Ud at tjene penge.

Når man for tiden skeler til både Produktivitetskommissionen og Danmarks Akkrediteringsinstitutions udtalelser om, at mange uddannelser mangler jobrelevans, er det næppe svært at øjne, at idéen om penge vel-sagtens har taget bolig i den lille præposition *ud*, som vi ynder at stille foran dannelse. Men hvad er der blevet af dannelse?

Der er gennem tiden blevet tænkt og skrevet meget om dannelsens formål, relevans og nytte, og diskussionen pågår stadig. Jeg har derfor sat Steen Nepper Larsen i stævne til en samtale om dannelsesestankens begreb og udfordringer. Det er ham, der senere skal give mig de mønter, som nu ligger på mit skrivebord et lille stykke fra computeren.

DANNELSE – IKKE ET SPØRGSMÅL OM TIL- ELLER FRAVALG

Steen Nepper Larsen er lektor ved Institut for Pædagogik og Uddannelse, Campus Emdrup, Aarhus Universitet, og har gennem mange år været en markant stemme i den offentlige, uddannelsespolitiske debat. Hans akademiske genstandsfelt spænder særdeles bredt – fra intensiv idéhistorisk fordybelse til sociologiske arbejder med hjerneforskning og neuroplasticitet.

TEMA: UD, DANNELSE – ELLER MIDT IMELLEM?

Og ud over at bestride stillingen som lektor sidder han også som bestyrelsesmedlem i tænketanken SOPHIA, som beskæftiger sig med pædagogik og dannelse. SOPHIA havde netop dagen inden vores møde stået for en større konference om universitetsverdenen på Vartov i København.

Steen Nepper Larsen tager imod mig med et varmt smil, da han åbner døren til sit lille kompakte kontor på AU's campus i Emdrup. Straks efter at have indfundet mig i rummet og sat optageren i gang griber jeg muligheden for at spørge ind til, hvad det egentligt er, vi bør holde fast på, når det kommer til dannelsestanken.

”Det lyder jo som om, at dannelse er noget, vi kan se bort fra og lade være med at vælge, ligesom vi kan med en is, vi ikke gider at købe,” siger lektoren, der således prompte tager brodden ud af præmissen i mit spørgsmål. Ingen umiddelbar opdeling i *ud* og *dannelse* her. Han fortsætter:

”Jeg tror snarere, at det er således, at dannelsestanken er en integreret del af vores uddannelsesinstitutioner. Man har i rigtig lang tid haft en sådan selvforståelse, at der skulle komme mere end bare uddannelse ud af uddannelsessystemet. Det har også handlet om at få nogle dannede personer ud på den anden side.” *Fortsættes på side 20*

DANNELSE ER ANDET END DANNETHED

Og så er der ellers åbnet op for de næste små to timers samtale, som kommer til at runde vort emnes talrige facetter.

Der levnes ikke megen tvivl om, at dannelsesanken står over for betydelige udfordringer. Vi sidder ikke længere til bords i vinklubben med Hegel, Hölderlin og Schlegel i det 19. århundredes Tübingen; dengang der blev tænkt visionære tanker om kunstens frigørende kræfter og dannelse som en kvalitet i menneske- og samfundslivet.

Længe har begrebet om dannelse måtte brydes med den problemstilling, der ligger i, at dannelsen på den ene side ikke har nogen egentlig substans og på den anden side samtidig udgør et normativt projekt.

I sin nyligt udsendte bog *Dannelse – en samtidskritisk og idéhistorisk revitalisering* skriver Steen Nepper Larsen, at dannelse er noget andet end dannethed – altså det, som man især tidligere har skudt borgerskabets filistre i skoene: afliring af kongerækker og belejlige franske selskabsfraser. Jeg spørger ham derfor, hvad vi bør forstå ved det dannede menneske.

”Det er ikke sådan, at vi kan lave en svensk Volvo-sele-stat og bestemme, hvad alle i landets skoler og universiteter skal læse på samme tid på den samme dag. Det lader sig ikke gøre”

”I bogen skriver jeg lidt polemisk, at det udannede menneske er en karikatur af sig selv. Det vil sige én, der bliver taget af tidens strøm, af samtidens forheksede værdier og grundlæggende ikke forstår at forholde sig kritisk til dem. En person kan sagtens have penge, prestige og håndfast magt over andre i landet, men samtidig ikke være i stand til at gennemskue de kriterier, som vedkommende er sat til at styre sit samfund igennem. Det ligger der en betydelig ufrihed i. Så når vi taler om *det dannede menneske*, taler vi derfor om én, der ikke nøjes med at lade sig beskrive af andre – både i gerning og selvbillede,” svarer Steen Nepper Larsen.

ERKENDELSENS PRIVILEGEREDE KNAGER

Dannelse handler altså blandt andet om at kunne se sin samtid i øjnene og være i stand til at sætte den i et kritisk perspektiv. Af den grund har dannelse også noget med historie og traditioner at gøre, forklarer Steen Nepper Larsen:

”Det drejer sig ikke om at lovprise traditionen for traditionens skyld. Men man bør være opmærksom på, at der er grundlagt et utal af sproglige, filosofiske og

videnskabsteoretiske løjpespor, før man selv kom i spil og trådte sine skridt inden for academia. Ambitionen må altid være at arve traditionen kritisk overskridende, og hvis det skal kunne lade sig gøre, er det helt uomgængeligt, at man skal sætte sig grundigt ind i det, man ønsker at gøre op med.”

”Kritikken af, at det altid vil være en bestemt klasses smag, der skinner igennem, forekommer mig til tider falsk, fordi du – uafhængigt af, om du er arbejderklasseknægt eller forkælet professorsøn – altid har en fordel ved at vide noget om Platon, Linné, Kant eller Bohr”

”Imidlertid er det ikke sådan, at vi kan lave en svensk Volvo-sele-stat og bestemme, hvad alle i landets skoler og universiteter skal læse på samme tid på den samme dag. Det lader sig ikke gøre.”

- Men hvad skal vi så holde os til?

”Jeg vil hævde, at hvert eneste fag har nogle privilegerede knager af erkendelse, som man med fordel kan sætte sig ind i. Jeg kan ikke forestille mig, at én, der læser fysik, ikke på noget tidspunkt ville have noget ud af at læse Newton, Kepler eller Einstein,” lægger lektoren ud og tager derpå livtag med en tese, som vi især kender fra sociologiens salige Bourdieu.

”Kritikken af, at det altid vil være en bestemt klasses smag, der skinner igennem, forekommer mig til tider falsk, fordi man – uafhængigt af, om man er arbejderklasseknægt eller forkælet professorsøn – altid har en fordel ved at vide noget om Platon, Linné, Bohr eller Kant for blot at nævne et par eksempler. Det vil simpelthen kvalificere din omgang med livet og med verden, at du ved noget om dem og deres virke.”

RETEN TIL AT DVÆLE OG TAGE OMVEJE

Men det tager også tid at fordybe sig. Det ved ethvert gemyt, der har forsøgt sig i filosofiens verden, gransket matematikkens myndige logik eller prøvet at finde hoved og hale i kvantemekanikkens skizofrene univers. Lidt senere i vores samtale får dette tidsmæssige for(ber)hold da også et par ord med på vejen.

”Dannelsen er optaget af omveje, af langsomhed og grundighed. Derfor drejer dét at studere sig også om retten til at dvæle og tage omveje. Af den grund har vi måske brug for en decelerationens revolte,” siger Steen Nepper Larsen med reference til den ECTS-kappestrid med tiden, som den højaktuelle og delvist implementerede universitetsreform lægger op til.

TEMA: UD, DANNEELSE – ELLER MIDT IMELLEM?

At kræve retten til langsomhed må ikke forveksles med dovenskab, forstår man. Tværtimod. Lidt illustrativt kunne vi erstatte *langsom* med synonymet adstadig, som ifølge Dansk Sprognævn beskriver et forhold, der er præget af værdighed, alvor og ro. For det er netop adstadighed, der skal til, hvis man som studerende selv skal lære at udforske stoffet og forfølge sine faglige interesser – noget, der ifølge Steen Nepper Larsen giver universitetsstudiet dets nødvendige fylde:

”Når vi begynder primært at anskue vores uddannelsessystem som noget, der skal tilfredsstille arbejdsmarkedet eller hurtigst muligt bringe en person fra A til B, glemmer vi et af universitetets vigtigste formål: At inspirere til tænkning og tilegnelse af viden som noget, der har en værdi i sig selv,” siger han.

EN NY SELVFORSTÅELSE?

Steen Nepper Larsen vender ganske kort efter denne bemærkning tilbage til spørgsmålet om uddannelsessystemets selvforståelse, som vi indledningsvist havde oppe at vende.

”Idéen om at få mere end bare uddannelse ud af vores uddannelsesinstitutioner kan så siges at være truet i det omfang, at vi begynder at underlægge institutionerne en for snæver fra-A-til-B-tænkning,” siger han.

Her kunne man forstå, at dannelse godt nok ikke i udgangspunktet handler om et til- eller fravalg. Men en konsekvens af tidens uddannelsespolitiske strømninger kunne formodentligt være den, at vores uddannelsesvæsen har kurs mod en ganske anden selvforståelse. En væsentligt mere bleg selvforståelse, hvor *ud* er nøgleordet i uddannelse, sådan som Knud Romers vittige tvedeling af ordet i *ud* og *dannelse* indikerer.

INGEN FULDENDT FORMEL

Dannelsesbegrebet selv lader sig imidlertid ikke reducere til *ud* eller arbejdsmarkedskompetencer – endsige til nogen anden prædefineret kategori.

I sin bog fremhæver Steen Nepper Larsen indledningsvist, at dannelsen ikke lader sig operationalisere. Den er kendetegnet ved en indre bearbejdelse og tilegnelse af viden, og den ville både stivne og gå imod sit formål, hvis vi kogte den ned til udtømte og formaliserede redskabskategorier. Dermed ikke sagt, at der ikke er brug for at undre sig systematisk.

Alligevel synes vi at kunne tale om, at der sagtens kan knyttes en række åbne betegnelser til dannelsesstanken. Nysgerrighed, dvælen, omveje og muligheden for at se ud over sin samtid. Det er alle størrelser, som let kommer i karambolage med diverse regeringskommissioners tænkning i umiddelbart afkast og afsættelighed. Intet under, at dannelsesstænkere farer i blækhuset, når kommissionernes oftest tragisk forsimplede modeller kommer for dagen.

Det er derfor heller ikke en fuldendt formel for dannelse, jeg tager med mig ud i eftermiddagssolen, da vores samtale når sin afslutning. Men jeg forlader Steen Nepper Larsens bogtætte kontor i Emdrup med en solid fornemmelse af, hvor vigtigt det er at lade nysgerrigheden spire og at tage omvejen og tygge på ordene dér, hvor det giver mening. Og jeg sætter mig ind i S-toget på vej mod byen med fire enkroner og fire halvtredsører liggende løst i venstre baglomme. Dem fik jeg af lektoren i et muntert forsøg på at betale byttepenge tilbage for en bog, jeg havde købt på konferencen dagen forinden. Kontanter er vist blevet umoderne. Nu ligger de dér ved siden af computeren. Mønterne. Det ville da være trist, hvis vi blot kaldte dem kolde kontanter. De er jo også så meget andet, og det er kun nysgerrigheden, der sætter grænserne. ♦

BLÅ BOG

Steen Nepper Larsen (f.1958), lektor ved IUP, Campus Emdrup, Aarhus Universitet (www.gnosis.au.dk & stla@dpu.dk) og medlem af bestyrelsen for Sophia – tænketank for pædagogik og dannelse (www.sophia-tt.org); kritiker, foredragsholder. Har bl.a. udgivet *Sproget er alles og ingens. Erkendelse og spekulation* (1995) og sammen med lektor i sociologi, Inge Kryger Pedersen fra KU, redigeret og skrevet ca. 130 opslag i *Sociologisk leksikon* (2013/2011).

CSS'ERNES ØMME PUNKT

På Facebook har man kunnet læse, at kløften mellem de styrende og de styrede vokser sig større og større. Det vil en flok studerende på CSS gøre noget ved med debatrækken "Djøfokrati," hvor førende politikere og praktikere gør status over demokratiets tilstand. MED ANDRE ORD var med, da Djøfokrati #1 løb af stablen

Af Sara Eichel-Illum

Torsdag den 20. marts kl. 17.00. Kommunen er sprudlende fuld af en masse studerende, der klemmer sig sammen på de alt for få stole og bliver budt velkommen af to begejstrede værter.

"Det er meget, meget overvældende og meget opløftende at se så mange mennesker og se, at der er så stor interesse for at tage den her debat," indleder Gry, der er blandt initiativtagerne til debatrækken. Idéen kom

til hende, da hun i forbindelse med sit arbejde i CE-VEA opdagede, at hun faktisk ikke rigtigt vidste, hvad der foregik blandt faglærte arbejdere i Danmark. Derfor dannede hun sammen med fire andre studerende fra CSS en studenterforening, som denne torsdag slår dørene op for sin første debat: Folketingets formand Mogens Lykketoft (S) over for betonarbejder og forfatter Jakob Mathiassen – med ordstyrer Lars Trier Mogens.

TEMA: UD, DANNELSE – ELLER MIDT IMELLEM?

BERETNING FRA DET VIRKELIGE LIV

Idéen bag valget af oplægsholdere var, at der skulle en person med høj troværdighed og mange års erfaring, altså Mogens Lykketoft, til at gøre det klart, at det vit-terligt går ned ad bakke med demokratiets tilstand. Samtidig var Jakob Mathiassen et godt bud på en re-flekteret repræsentant fra den ”virkelige verden,” som kunne være i øjenhøjde med målgruppen og sprænge enhver kliché om den faglærte arbejder.

”Politik er blevet en overskuds-handling” – *Jakob Mathiassen*

Som eftermiddagen skrider frem, er det tydeligt, at Lykketoft og Mathiassen taler fra vidt forskellige posi-tioner, men deler drømmen om en mere virkeligheds-nær og socialt retfærdig styring. På sin stilfærdige, men skarpe facon, henvender Jakob Mathiassen sig direkte til de mange kommende embedsmænd, der er samlet i Kommunen:

”Når man tager en politisk uddannelse, skal man ac-ceptere, at man mere er en facilitator, end man er dén, der formulerer politikken. De, der formulerer politik-ken, skal være dem, der har noget på spil. Og så er det skide godt, hvis der kommer en akademiker og finder ud af, hvilke knapper der skal trykkes på. Men man skal passe på med at tro, at man kan sidde i spidsen og styre alle tropperne bag sig, når man ikke selv har prøvet en skid.”

OVERSKUDSHANDLINGEN

For Jakob Mathiassen er nøgleordet mobilisering. Han har fokus på handlingen. Det at være aktivist og føle, at man har indflydelse på samfundet. Men hvor det for 150 år siden var bønder og senere arbejdere og hus-mænd, der ville ind og påvirke beslutningerne på Chri-stiansborg, er idéen om at mobilisere til fælles kamp forsvundet ud af nutidens kulturelle bevidsthed. Og det har haft betydning for måden, hvorpå vi driver politik. ”Den her mobilisering af folk, der taler deres egen sag, er trådt i baggrunden for folk, der taler på vegne af an-dre eller til andre. Og det, tror jeg, er det væsentligste problem, vi står over for i forhold til akademiseringen, siger Jakob Mathiassen og fortsætter:”

”Politik er blevet en overskudshandling. En teoretisk handling i stedet for at være en mobiliseret handling, hvor man samler folk om i fællesskab at gøre noget ved problemerne.”

At politik er blevet en sport for de veluddannede, står klart, da Jakob Mathiassen fortæller om sit møde med kollegerne i skurvognen, hvor politisk uvidenhed og højrerabiater holdninger ”hang sammen med følelsen af ikke at have en skid at skulle have sagt”. I stedet rettede flere af kollegerne deres vrede mod indvandrere og øst-arbejdere. Og netop derfor vokser kløften mellem de styrende og de styrede sig større. Fordi de, der formu-lerer politikken, ikke har en forståelse for almindelige menneskers daglige udfordringer. Jakob Mathiassen sætter fingeren på CSS’ernes ømme punkt: At vide en masse uden at vide noget om ”virkeligheden”.

”Man skal passe på med at tro, at man kan sidde i spidsen og styre alle tropperne bag sig, når man ikke selv har prøvet en skid” – *Jakob Mathiassen*

”Hvis vi skal have et pyramideformet samfund, hvor dem i toppen ikke har så meget på spil som dem i bun-den, så skal dem i toppen af pyramiden spørge dem i bunden, hvordan det går. De skal gøre det jævnlige, og de skal lytte grundigt. Dét bør stå på side 1 i alle lære-bøgerne.”

POLITIKEREN OG DEMOKRATIET

Da Mogens Lykketoft indtager scenen, er han iført en mintgrøn pullover, og med sig har han den særlige ka-risma, der får folk til at lytte. Mogens Lykketoft ind-leder med at understrege, at de politiske vilkår i dag er markant anderledes fra dengang, hvor politik var enklere og handlede om, at et stort set besiddelsesløst flertal krævede deres ret til en fair fordeling og en social tryghed.

”Det er meget mere kompliceret med det samfund, vi har skabt i kraft af velfærdsudviklingen, hvor de fleste som udgangspunkt er rimeligt velbærgede. Og hvor det at appellere til solidaritet og social sammenhængskraft i virkeligheden er at appellere til det, der er den brede velpolstrede middelstands lidt mindre umiddelbare in-teresse – men efter min mening enormt stærke interes-se – i at leve i et samfund, hvor der ikke er stor ulighed og hårde sociale problemer.” *Fortsættes på side 24*

Som den politiske pragmatiker maler Mogens Lykketoft med langt bredere penselstrøg end Jakob Mathiasen, og han tager sig god tid til at opbygge og formulere sine argumenter. Heriblandt, at mennesker uden en lang videregående uddannelse ikke nødvendigvis har mindre at skulle have sagt i det såkaldte teknokrati-styre, da problemet er mere kompliceret end som så.

”Man kan ikke sige, at bare fordi der er kommet flere akademikere, er det i sig selv et problem. Men det er jo et enormt stort problem, hvis det er folk, der ikke har den fornødne baggrund og kontakt med det, man kunne kalde det virkelige liv.”

For Mogens Lykketoft afføder den manglende kontakt med ”det virkelige liv” en risiko for, at den information, samfundet skal forholde sig til, leveres fra et meget ensidigt hjørne. Og derfor har elitetænkningen i de administrative lag – i kombination med finanskrisen – skabt en mistro til demokratiets muligheder for at løse almindelige menneskers problemer. Produktet heraf er politisk afmagt og en styrkelse af Europas yderfløje, der postulerer, at de har nogle lette løsninger på både nationale og overnationale problemer. Af den grund understreger Mogens Lykketoft, at der er behov for at genskabe tilliden til systemet – og at det faktisk er noget, samfundsvidenskaben kan.

”Elitetænkningen i de administrative lag har skabt en mistro til demokratiets muligheder for at løse almindelige menneskers problemer” – Mogens Lykketoft

”Når man studerer samfundsvidenskab, er der en masse at tænke over, hvis den samfundsmodel, vi på et tidspunkt udviklede til at være om ikke perfekt så dog én blandt de mest demokratiske, mest sympatiske og mest socialt afbalancerede modeller, skal have en chance for at overleve. Jeg tror ikke, de største udfordringer kommer udefra.”

HVAD SKAL VI GØRE?

”Men hvad pokker skal de unge mennesker dog gøre for at få en mere kropslig fornemmelse af de frustrationer, der hvirvler rundt derude?” spørger Lars Trier Mogensen i den efterfølgende debat. Han slår ud med armene og smiler triumferende i de sekunder, hvor Jakob Mathiasen og Mogens Lykketoft udveksler et stumt blik, inden Jakob Mathiasen tager ordet og leverer svaret. Vi – de unge mennesker, der denne torsdag eftermiddag er mødt op for at debattere kløften mellem de styrende og styrede – skal inkludere. Pointen er selvindlysende, men samtidig det, de studerende på CSS er dårligst til: At være i kontakt med dem, vi senere skal træffe beslutninger på vegne af. ♦

Foto: Thor Bjørn Andersen

TEMA: UD, DANNELSE – ELLER MIDT IMELLEM?

FORSKNING: HVAD SKAL DET NYTTE? – INTERVIEW MED MIKKEL VEDBY RASMUSSEN

Af Anders Bencke Nielsen

MED ANDRE ORD har mødt forskningsleder på Center for Militære Studier, Mikkel Vedby Rasmussen, til en snak om, hvad der motiverer ham til at forske – og hvad forskning overhovedet er for en størrelse på et moderne universitet.

Hvorfor startede du med at forske, og hvad var det, der motiverede dig dengang?

Det var min tid som studerende på London School of Economics, der for alvor motiverede mig til at forske. Jeg havde nogle undervisere, der gik til International Politik på en måde, som jeg ikke havde mødt på Københavns Universitet på det tidspunkt. Barren var bare sat højere, og jeg kan huske, at jeg tænkte, at jeg ville kunne det samme som dem. Og så var det selvfølgelig også et resultat af tilfældigheder, at jeg blev forsker. Da jeg var færdig med min kandidat, var jeg så heldig at få et ph.d.-stipendium. Men var jeg blevet tilbudt et job i Udenrigsministeriet, var jeg nok havnet der, selvom jeg er sikker på, at jeg var vendt tilbage til universitetet på et tidspunkt.

Hvad motiverer dig, når du står op om morgenen?

Der er primært to ting, der får mig op om morgenen. For det første har jeg altid været motiveret af den grundlæggende nysgerrighed i forskningen og af, at der sker noget ude i verden, som jeg synes, at jeg kan forklare bedre end nogen andre kan.

Samtidig har jeg altid været bevidst om, at god samfundsvidenskab foregår i interaktion med sin samtid. Det betyder også, at samfundsvidenskab ikke kan bedrives ud fra en Professor Tournesol-logik, hvor man slentrer rundt i et laboratorium og pludselig får en god idé – sådan er virkeligheden ikke. Derfor kan jeg heller ikke bedrive forskning uden hele tiden at medtænke aktuelle begivenheder såsom udviklingen i Ukraine. Og alt efter hvilken vinkel man lægger på virkeligheden, får man forskellige forskningsmæssige resultater, og det er jeg virkelig nysgerrig over for.

For det andet er det en stor motivationsfaktor at være forskningsleder. Det at få ting til at ske og være med til at lede strømmen af gode idéer i en bestemt retning er enormt spændende.

Gør Instituttet nok for at motivere de studerende til at forske?

Jeg mener ikke, at det er Instituttets opgave, for 9 ud af 10 studerende skal ikke være forskere, men derimod dygtige scient.pol'ere. Modsat tidligere skal vi i dag ikke tænke, at vi underviser forskere. Vi underviser først og fremmest studerende, der skal alt muligt andet end at forske. Derfor skal forskning tænkes som noget, vi formidler snarere, end noget, vi underviser i. Forudsætningen for, at vi skaber dygtige kandidater, er, at vi som forskere gennem undervisning giver de studerende en række brugbare værktøjer. At undervisningen ikke skal tage form af en forskeruddannelse, er et skifte væk fra det gamle universitet. Udfordringen er så, at universitetet blandt andet skal konkurrere med diverse dygtige konsulenthuse om dem, der så rent faktisk ønsker at forske, for i dag er universitetet langt fra det eneste sted, hvor man kan få afløb for lysten til at analysere et problem.

Mener du, at forskningens traditionelle rolle på universitet er ved at ændre sig?

Et universitet må være baseret på forskning, og det er i virkeligheden universitetets sidste krav på at være en vidensinstitution. De sidste 10-15 år er universitetet blevet presset til at levere videnskabeligt output, og af den grund har fokus primært været på at producere artikler. Men nu svinger pendulet den anden vej, og der er kommet langt mere fokus på universitetet som undervisningsinstitution. Og her er det vigtigt, at vi husker, at hvis vi ikke skal uddanne de studerende til at blive forskere, så skal vi være ekstremt dygtige til at oversætte vores universitetsviden til noget, der har med virkeligheden at gøre. Den trekant, der eksisterer mellem forskning, undervisning og omverdenskontakt, bliver meget vigtig for at få tingene til at køre. Og den udfordring bliver ikke mindre af, at Studiefremdrifts-reformen i en vis udstrækning fratager de studerende muligheden for at stifte bekendtskab med virkeligheden gennem studiejobs. ♦

DEBAT:

UFAGLÆRTE BØRN SKAL SIKRE KVALITETEN PÅ UNIVERSITETER I FREMTIDEN

Af Thor Bjørn Andersen

I debatten om universiteternes fremtid fokuseres der på selve uddannelsesniveaue, men ikke på at gøre det attraktivt for ikke-akademikerbørn at tage en lang videregående uddannelse. Konsekvensen bliver, at den akademiske verden går glip af en intelligensreserve af unge, som fravælger universitetet af kulturelle årsager

I debatten om universitetets fremtid er det store spørgsmål, hvordan vi sikrer, at dem, der dimitterer, er dygtige nok. Hvis Danmark i fremtiden også skal være et rigt samfund med velfungerende virksomheder, veludviklet velfærd og veltilfredse borgere, bliver vi nødt til at finde et svar på netop dette spørgsmål, således at færdiguddannede kan blive de mest kvalificerede i verden.

De mange forslag til bedre universiteter, hvad enten de kommer fra regeringen eller diverse studenterorganisationer, har alle den samme slagside. Forslagene omhandler, hvordan man gør selve universitet bedre isoleret set. Forslagene går ud på at gøre selve uddannelsen bedre for dem, der allerede går på et universitet. Det er en udmærket tilgang, men der mangler en mere fundamental diskussion om, hvem der vælger at lade sig indskrive på universiteterne, og hvorfor det netop er dem, der gør det.

Lad mig komme med et karikeret eksempel på, hvorfor det er et problem, at kun uddannelseskvaliteten diskuteres. På et savværk opstår der et problem, når man har skåret træet over: Det flosser i enderne. Savværket kan gøre to ting: Det kan købe nye, større og skarpere klinger til at skære træet med. Eller det kan vælge noget andet træ, som ikke flosser lige så meget. De fleste forslag, som er blevet fremført i forbindelse med universitetets fremtid, handler om at gøre det første, altså ændre på maskinens klinger og dermed gøre undervisningen bedre. Det er der som sådan ikke noget galt med, men hvad nu, hvis vi også i debatten fokuserede på at få andre til at søge om optagelse end dem, der normalt gør det? Det kunne jo være, at nogle af dem, som ikke har en universitetsuddannelse, ellers ville være gode til det, men fravalgte en universitetsuddannelse netop på grund af en række kulturelle barrierer.

TEMA: UD, DANNELSE – ELLER MIDT IMELLEM?

I Lars Olsens bog "Uddannelse for de mange – opskriften på en kulturrevolution" fra 2011 beskrives sammenhængen mellem forældres uddannelse og deres børns ditto. Overordnet set viser undersøgelsen, at jo højere uddannelse forældrene har, jo større sandsynlighed er der for, at børnene også får en høj uddannelse. Hos børn, hvis forældre er ufaglærte, er det kun 2% af drengene og 4% af pigerne, der er i gang med en lang videregående uddannelse, hvorimod det for børn af forældre med en lang videregående uddannelse er henholdsvis 36% for drenge og 42% for piger.

Et muligt svar på denne skæve fordeling kunne være, at børn med ufaglærte forældre ikke har kompetencerne til at komme ind på en akademiske uddannelse. Mange undersøgelser viser da også, at der er en sammenhæng mellem forældrenes høje uddannelsesniveau og børnenes karakterpræstationer. Et modsvar på dette argument kommer Trond Beldo Klausen med i Politiken, d. 9.7.2005. Beldo viser, at ud af de elever, der har akademikerforældre og kommer ud med et snit på mellem 9 og 10, vælger 75% en akademisk uddannelse. Men blandt de elever, der har forældre, som er faglærte eller ufaglærte og ligeledes har et flot snit mellem 9 og 10, er tallet kun 40%. Tallene viser altså klart, at der er en social arv i Danmark, hvad uddannelser angår. En så stærk arv, at selvom nogle unge har kompetencerne til en akademisk uddannelse, vælger de ikke at tage en.

"Jeg er overbevist om, at der er mange faglærte, som ville være bedre til at læse på et universitet og mange, som læser på et universitet, der ville være bedre i faglærte job"

Min pointe er ikke, at bare fordi man har fået høje karakterer i gymnasiet, er det spild af talent, hvis man ikke læser på universitetet. Min pointe er heller ikke, at det er socialt uretfærdigt eller udemokratisk, at unge med faglærte forældre ikke i lige så høj grad tager en universitetsuddannelse.

Min pointe er derimod, at den akademiske verden går glip af en intelligensreserve af unge, der kunne være et aktiv for universiteterne til fordel for andre unge, som tager en universitetsuddannelse, fordi det gjorde deres forældre også. Disse akademikerbørn kan sagtens være dygtige og er det absolut også, men der er helt sikkert børn af ufaglærte, som ville være mindst lige så dygtige.

Foto: Thor Bjørn Andersen

Men de søger ikke om optagelse på universiteterne, fordi deres forældre heller ikke gjorde. Børn af faglærte kunne ellers tilføre nyt blod på universiteterne og dermed nye måder at tænke på.

Mit argument er, at de, som er bedst til at læse på et universitet, også bør gøre det, og de, der er bedst til et faglært job, ligeledes bør udføre et sådant. Sådan er det bare ikke i dag. Det ville i hvert fald være noget af et sammentræf hvis de, som er bedst til at læse på et universitet, alle er født af universitetsforældre. Jeg er overbevist om, at der er mange faglærte, som ville være bedre til at læse på et universitet og mange, som læser på et universitet, der ville være bedre i faglærte jobs. Men på grund af den stærke sociale arv er det forældrenes uddannelse, der afgør, hvilken uddannelse børnene vælger og ikke børnenes egne kompetencer. Med denne afsluttende replik har jeg altså ikke svaret på det første spørgsmål om, hvordan vi sikrer, at de, der dimitterer, er gode nok. Jeg har i stedet stillet et nyt, der lyder: Hvordan motiverer vi de unge, der egner sig bedst til universiteterne, til også at studere på et? ♦

KVALITETSSTORMØDE:

DA RALF HEMMINGSEN DUKKEDE OP

Universiteterne nedprioriterer erhvervsrelevansen, mener Produktivitetskommissionen, Akkrediteringsinstituttet og Uddannelsesminister Sofie Carsten Nielsen. Som modsvar arrangerede Studenterrådet ved Københavns Universitet i det tidlige forår et kvalitetsstormøde, som forsøgte at bringe kvalitets- og erhvervsrelevansdiskussionen tilbage på universitetet

Af Lasse Raagaard Jønsson

Peblinge Sø satte rammerne for de sidste timer af kvalitetsstormødet. De studerende havde medbragt forslag til forbedringer af kvaliteten på universitetet, som blev skrevet på siden af lanterner. Lanterne blev siden sat på flydende træplader med fyrfadslys i midten og søsat i Peblinge Sø som et symbol på de budskaber, Studenterrådet havde frigivet. Kvalitetsstormødet skabte dog kun små bølger i et ellers oprørt hav: Der er ingen forestilling om, at lanterner med påskrevne forslag om flere holdtimer, mere forskerkontakt og opgavefeedback samt tid til faglig fordybelse, bliver gennemført. KU har ikke penge.

FOKUS PÅ ERHVERVSRELEVANS I CHR. HANSEN AUDITORIET

Kvalitetsmødet startede dog et helt andet sted – nemlig bag de tykke mure i Chr. Hansen Auditoriet. Her var erhvervsrelevans diskussionens nøgleord, da DSF-formand Jacob Ruggard og rektor Ralf Hemmingsen debatterede.

”Der har været en spin-lignende sammenblanding af kvalitet og erhvervsrelevans,” udtalte Ralf Hemmingsen. Han fastslog, at kvalitet og erhvervsrelevans er to forskellige størrelser, og at ordet ”kvalitet” fra politisk hold misbruges i debatten om den høje dimittendledighed. Herigennem øges presset for yderligere tilpasning til erhvervslivet.

Universiteterne svarer igen på det politiske pres for øget erhvervsretning ved at forsøge selv at tage kontrollen med dimittendledigheden.

For at komme politisk styring i forkøbet har rektorerne på de otte danske universiteter indgået en fælles aftale, hvor de koordinerer reduktionen i antallet af studiepladser på uddannelser med høj dimittendledighed. Beslutningens konsekvenser for optaget på de berørte uddannelser er stadig uvist. Aftalen mellem de otte rektorer er, ifølge Ralf Hemmingsen, affødt af frygten for et beskæftigelsestaxameter, hvor betalingen til universiteterne relateres til de konkrete uddannelsers afsætningen på arbejdsmarkedet.

Ifølge Ralf Hemmingsen er kvalitet og erhvervsrelevans forskellige størrelser. Hemmingsen mener, at ordet ”kvalitet” fra politisk hold misbruges i debatten om den høje dimittendledighed

Et sådant beskæftigelsestaxameter vil gøre uddannelsers optag direkte dikteret af arbejdsmarkedets efterspørgsel. Samtidig kan det frygtes, at universiteterne vil nedprioritere kvaliteten på uddannelsesretninger med relativ høj dimittendledighed, da disse giver færre taxameterpenge. Et beskæftigelsestaxameter, som skal øge erhvervsretningen på universiteterne, kan have store følger for både kvalitet og optag på visse uddannelser. Nødvendigheden af en tilpasning for at afbøde politisk styring og undgå fundamentale ændringer i taxameter systemet, blev formuleret overbevisende af Ralf Hemmingsen i det halvtomme Chr. Hansen Auditorium.

TEMA: UD, DANNELSE – ELLER MIDT IMELLEM?

Foto: Thor Bjørn Andersen

UNIVERSITETERNES TILPASNING ER NYTTELØS

Men kunne man måske forestille sig, at rektorerne netop indgåede aftale om koordineret reguleret optag på bestemte uddannelser ikke begrænser kommende politiske stramninger? Måske legitimerer rektorerne initiativ blot den nuværende politiske diskurs, hvor erhvervsretningen er i fokus?

Jacob Ruggard såede på mødet tvivl om, hvorvidt universiteternes tilpasningsstrategi vil forhindre ændringer i det nuværende taxameter system:

”Jeg synes, at der har været en ensartet måde at kommunikere på mellem Produktivitetskommissionen og tidligere uddannelsesminister Morten Østergaard, og nu Sofie Carsten Nielsen, som er bekymrende. Denne handler muligvis om, at man mister viljen og lysten til at finansiere SU og taxametrekrone langsigtet. Den nuværende konjunkturbestemte ledighed bliver således brugt i en sådan nedskæringslogik.”

Kun fremtiden vil vise, om Ralf Hemmingsens tilpasning vil forhindre større omstrukturering af taxame-

tersystemet, eller om Jacob Ruggard har ret i, at det politiske pres er et tegn på kommende nedskæringer.

KAMPEN FOR KVALITET SOM PARAMETER

Jacob Ruggard og Ralf Hemmingsen synes at være enige om, at universiteterne ikke skal være fuldstændig uafhængige af arbejdsmarkedet. Men en uddannelse skal ikke vurderes udelukkende på den efterfølgende beskæftigelse. Et beskæftigelsestaxameter vil redefinere universiteternes funktion i samfundet ved at gøre erhvervsrelevans et altdominerende parameter for en uddannelses kvalitet for samfundet.

Tilbage ved Peblinge Sø fik lanterne med fyrfadslysene og kvalitetsbudsaberne en hård medfart i den dunkle forårsaften.

Med hjælp fra redaktionsmedlem Thor Bjørn, hans excentriske entusiasme og Søvavillonens robåd fandt lanterne alligevel vej ind til Peblinge Søes midte. Desperat, ja. Men for Studenterrådet og studerende er kampen for, at kvalitet og erhvervsrelevans ikke forvæksles, en kamp, der er værd at kæmpe. ♦

FOTOSERIE:

HERMENEUTISKE BILLEDER

Tekst og fotoserie af Thor Bjørn Andersen

Målet med denne fotoserie er at konfrontere alle på CSS med steder eller ting, som vi ikke lægger mærke til i dagligdagen. Når vi betragter CSS som en helhed, virker alt til at passe sammen, men tager man noget ud af helheden, kan det fremtræde på en ny måde. Når vi anerkender delene på nye måder, vil også helheden uundgåeligt ændre form.

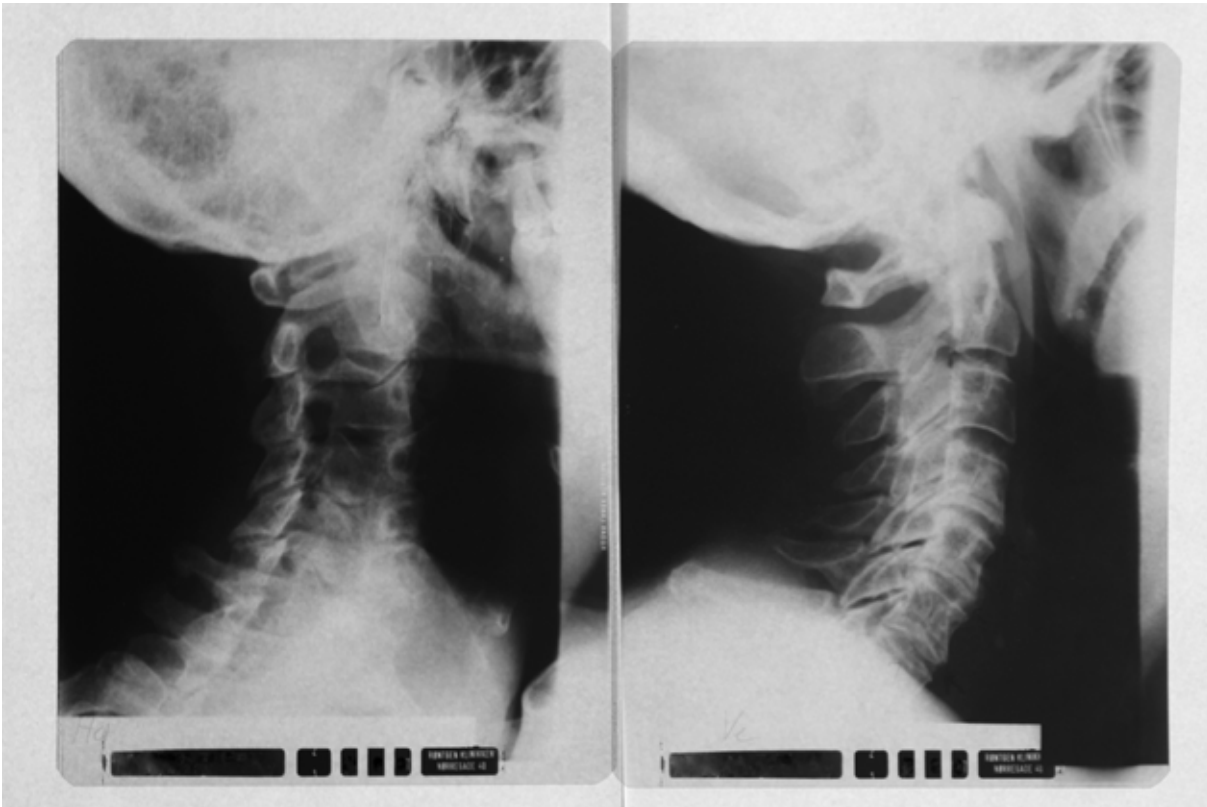
Efter kvalitetsstormødet, som du kan læse om på side 28-29, blev folks idéer søsat ved hjælp af lanter.

Klargøring til fest i Kommunen.

Sted i Kommunen, hvor man altid kan finde et MED ANDRE ORD-eksemplar, hvis der ellers er flere tilbage.

Røntgenbilleder af en mands nakke og kranium. Fundet på CSS sammen med gamle patientjournaler.

Cykler er unægtelig et aftryk af studerende på CSS.

Men når alle er gået hjem, forsvinder aftrykkende også.

DER ER INGEN PENGE SOM GAMLE PENGE

Det er ikke kun en forøget risiko for hjertekarsygdomme, hårtab eller en stor næse, man kan arve i familien. Det er også penge. I nogle familier flere end andre, altså pengene

Af Jelle van der Kamp

"You have to dirty your hands if you want to live well. The only thing that matters is to know how to get them clean again; in that art lies the whole morality of our times," lyder det fra en af hovedpersonerne i den franske forfatter Balzacs novelle *Le Père Goriot*. Vautrin er navnet på denne person, og i novellen henvender han sig til den unge og naive jurastuderende, Eugène de Rastignac. For Eugène har en idé om, at han gennem sine uddannelsesmæssige kvalifikationer og hårdt arbejde kan tjene penge nok til at leve et komfortabelt liv. Men som citatet viser, ser Vautrin noget mere kynisk på det: Der skal beskidt arbejde til.

Når denne uskonne blanding af verdens business heavyweights og politikere sætter sig sammen i Davos og læser Pikettys bog, er det, fordi de frygter et skud under vandlinen. Lige i nosserne.

Det kan virke overraskende, at novellen er fra 1835, eftersom pointen fortsat runger metallisk gennem al verdens skattekister. At novellens aktualitet stadig er intakt, viste sig for ganske nyligt. I Davos – 1.506 meter over havets overflade – blev tonerne atter slået an. Og endnu en gang var det en franskmænd, som startede det hele. Han startede det hele med en bog, som de så ivrigt debatterede på det årlige World Economic Forum. Manden bag bogen er Thomas Piketty, og den bærer titlen *Capital – in the Twenty-First Century*. Piketty er ikke Hr. Hvem-Som-Helst. Da han sidste gang forfattede en bog, slog han an til det, der senere skulle blive til Occupy Wall Street-bevægelsen. Så når denne uskonne blanding af verdens business heavyweights og politikere sætter sig sammen og læser Pikettys bog, er det, fordi de frygter et skud under vandlinen. Lige i nosserne.

EN TEORETISK OG POLITISK BULLDOZER

Pikettys bog handler om økonomisk ulighed set fra det 21. århundrede. Piketty var 18 år, da Berlinmuren faldt, og derfor kredser den ikke om kommunisme over for kapitalisme. Den handler om at fjerne ideologiske skyklapper i debatten omkring ulighed. Piketty fjerner disse skyklapper effektivt – så effektivt, at et fransk medie skrev: *"C'est un bulldozer théorique et politique"* ('Det er en teoretisk og politisk bulldozer', red.).

Hvad kører en anti-ideologisk bulldozer på? Simpelt, Piketty betræder områder, hvor økonomer ikke har været før, og han skorter ikke på empirien. Bogen bugner med data fra tyve forskellige lande fra 1800-tallet og frem til i dag. Med disse data i hånden er det ikke kun indkomst (income), men også velstand (wealth), der undersøges.

VI HAR GLEMT FORMUERNES ROLLE

Det er Pikettys centrale tese, at afkastet af kapital altid vil være større end væksten i lønningerne og samfundsøkonomien. Afkastet af kapital skal forstås som alle indtægter af fast kapital, profit, renter, dividender og lejeindtægter. Piketty anlægger tillige den betragtning, at der bør ses på, hvem der ejer hvad, og ikke kun, hvem der tjener hvad. På den måde åbner han på glimrende vis en ny flanke i kampen omkring ulighed.

I tidligere samfund – illustreret ved Downton Abbey – var uligheden baseret på nedarvede formuer, men det fik to verdenskrige sat en klar stopper for. De store nedarvede formuer gik til i bombernes grus, og høje forsvarsudgifter retfærdiggjorde en solid beskatning, der bidrog til at mindske formuerne. Efter verdenskrigene har uligheden primært handlet om uligheder i indkomst og løn. Piketty peger på, at man derfor har glemt formuernes rolle i det store makroøkonomiske skuespil.

ULIGHEDEN KAN EKSPLODERE

Økonomisk set befinder vi os i dag på grænsen af den teknologiske udvikling, skriver han. Af den grund må vi sandsynligvis acceptere en vækst i samfundsøkonomien på mellem én og to procent i fremtiden. Omvendt vil væksten i formuer og kapital være mellem fire og seks procent. Måske mere. Dette betyder, at formuer gennem generationer vil akkumulere helt enormt og blive koncentreret på færre hænder, sådan som det var, før verdenskrigene brød løs. Sagt på anden vis kan dette få uligheden til at eksplodere i løbet af få generationer.

Derfor er der grundlæggende tale om en misforståelse, når de, der har ansvaret for den økonomiske politik, tror, at samfundet er et meritokrati – altså et samfund, hvor talent og indsats styrer fordelingen af magt og penge. De personer deler den holdning, som Eugène de Rastignac gør sig til talsmand for i Balzacs tidligere nævnte novelle.

I Pikettys optik er den eneste forskel mellem Downton Abbey og i dag, at der dengang ikke fandtes en velhavende middelklasse. For vi står stadig i den samme situation som dengang, hvor den nederste halvdel af samfundet fortsat intet andet ejer end deres egen arbejdskraft. En arbejdskraft, hvis værdi i længden alligevel ikke kan følge med.

Inden 68'erne får varmet rygstykkerne, påpeger Piketty dog, at den referenceramme, som disse tidligere tiders studenteroprører trækker på, er en historisk anomali. Tiden fra Første Verdenskrigs udbrud og frem til slutningen af tresserne var ganske atypisk: I denne periode var væksten i samfundsøkonomien større end afkastet af kapital. Årsagen hertil var, at der i det sønderbombede Europa var et enormt uudnyttet vækstpotentiale forbundet med genopbygningen af kontinentet. Krigens ruiner skulle rejses, og det krævede beskæftigelse. I Pikettys lange historiske perspektiv er denne periode intet andet end en undtagelse, der bekræfter reglen. Afkastet af kapital vil nemlig altid være større end væksten i samfundet.

MERITOKRATIET OG DEN SOCIALE SAMMENHÆNGSKRAFT

Piketty har et eksempel. I 1909 opfinder franskmændene Eugène Schueller en hårfarve, som bliver meget populær. Han er grundlægger til l'Oreal-formuen. I dag sidder Liliane Bettencourt på formuen – en formue, der mellem 1990 og frem til 2010 gik fra to til 25 milliarder dollars. Med lidt hovedretning giver det en stigning på 13 procent om året. Hermed peger Piketty på, at formuer af en vis størrelse vil reproducere sig med en sådan hast, at de efterlader den omkringliggende økonomi et sted i støvsporet. Eksemplet kan virke fjernt, men i løbet af foråret kunne Børsen *Pleasure* introducere en dansk pendant. Lensgreve Bendt Hannibal Tido Wedell-Wedellsborg er Danmarks største private jordbesidder. Han besidder 10.000 hektar jord. Det svarer til et område på størrelse

med Samsø. Herudover ejer han også 300 hektar i Skotland. Han er den 13. i sin generation og er estimeret til at være god for 600 millioner kroner.

Også i England er debatten også skudt i gang. En rapport fra Oxfam kunne konkludere, at Storbritanniens fem rigeste familier havde en formue på større end samfundets *bottom-twenty percent*. Den rigeste familie tilhører Grosvenor-slægten med overhovedet Gerald Grosvenor, der er den 6. Duke of Westminster. Slægtens formue er estimeret til over 71 milliarder danske kroner.

Ved at gå fra et meritokrati til det samfund, hvor ned-arvede formuer spiller en stor rolle, risikerer vi at underminere samfundets sociale sammenhængskraft. Pikettys bog er et eksempel på, at empirisk grundighed kan føre til en grundig debat af et kontroversielt emne.

Efter verdenskrigene har uligheden primært handlet om uligheder i indkomst og løn. Piketty peger på, at man derfor har glemt formuernes rolle i det store makroøkonomiske skuespil.

At se nøjternt på markedsøkonomien og vurdere, hvad den er god til, og hvad den ikke er god til. Markedsøkonomien er god til at skabe og akkumulere størrelser som kapital og værdi, men den er ikke god til at fordele dem.

Med Pikettys bog in mente, kan vi alle lytte til lidt flere af Vautrins ord til den unge jurist:

"The Baron de Rastignac thinks of becoming an advocate, does he? There's a nice prospect for you! Ten years of drudgery straight away. You are obliged to live at the rate of a thousand francs a month (...) Bah! I would sooner turn pirate on the high seas than have my soul shrivel up inside me like that. How will you find the capital? There is but one way, marry a woman who has money." ♦

FAKTABOKS OM BOGEN:
Capital in the Twenty-First Century:
Forfatter: Thomas Piketty
Hardback: 696 sider
Forlag: Harvard University Press
Sprog: English
ISBN-13: 978-0674430006
Pris: \$25.42 på Amazon.com

BOGANMELDELSE:

VELFÆRDSSTATEN OG DEN HISTORIELØSE FORTÆLLING

Gør din Pligt, kræv din Ret

Af Anders Palm Olesen

De rungende socialdemokratiske slagord fra fordums røde faner. Den hæderlige arbejder. Slaget på Fælleden. Og sidenhen den lige linje til Blå Bjarne i sin kansasbærende pragt.

At de gamle faner for tiden synes at kaste en blå skygge er en anden sag. Samfundet, som vi kender det, står over for massive eksterne udfordringer, og vi må alle spænde livremmen ind og trække i selerne for at redde, hvad der reddes kan.

I den forbindelse har begrebet RET & PLIGT tilsyneladende fået en moderne genindspilning på den nyere danske socialpolitiske grammofonplade over velfærdsstaten. Konteksten er en samfundsmæssig opdeling i *skafferdyrene* – de energiske puklere – og på den anden side *nyderne* – modtagerne af passiv forsørgelse.

Jørn Henrik Petersen (JHP - f. 1944) er siden 1974 professor i socialpolitik og senere Statskundskab ved Syddansk Universitet og er aktuel med bogen *Pligt & Ret – Ret & Pligt. Refleksioner over den socialdemokratiske idéarv*.

Det gennemgående tema for bogen er samtidens inkonsistente tale om velfærdsstatens normative grundlag. 1980'ernes totale markedsorientering og modreaktionen mod den 'altdominerende' velfærdsstat med tårnhøje offentlige udgifter skabte nye institutionelle spor.

JHP påpeger, hvordan disse institutionelle spor gennem 90'erne og 00'erne skulle få vidtrækkende konsekvenser for individets værdisæt.

FRA BORGER TIL (FOR)BRUGER OG KUNDE

I disse årtier blev 1950'ernes fællesskabsorienterede borger til bruger for sidenhen at blive til forbruger og kunde. Samfundsborgerens tidligere accept af 'noget-for-ingenting' blev erstattet med privatmenneskets krævementalitet og 'noget-for-noget'. Samtidig har det offentlige ændret karakter fra at være et kollektivt beslutningssystem til at være betegnelsen for en serviceleverandør.

Med de bemærkninger synes syndefaldet endeligt cementeret. JHP stiller derfor det oplagte og åbne spørgsmål: Har velfærdsstaten som et moralsk projekt spillet fallit? Han udtrykker grundpræmissen i sit spørgsmål på følgende måde:

"Vi indretter samfundet, som om vi havde sympati for hinanden – vel vidende, at det ikke er tilfældet."

Heri ligger kimen til velfærdsstaten som et moralsk projekt. Pointen er, at velfærdsstaten er blevet et institutionaliseret surrogat for den næstekærlighed, som vi i princippet har så svært ved at virkeliggøre.

Over for dette moralske grundlag for velfærdsstaten står tilsyneladende den politiske diskurs om skafferdyr og nydere, værdigt og ikke-værdigt trængende. Og JHP viser, hvordan den har nået et niveau, der finder sin genklang i 1800-tallets filantropi. Dengang, hvor arbejdsanstalter skulle skræmme folk til at følge dydens smalle vej, og hvor løsningen på døvenskab og arbejdsløshed var tugt og kristne dyder.

Oversætter vi dette til 2014-sprog, dukker velkendte vendinger som incitamentsstrukturer, empowerment og selvforskyldt nød hurtigt op. En klokke ringer.

"Gør din Pligt, kræv din Ret" refererede i fordums tid til en overklasse, som tilranede sig rettigheder uden at vedstå de medførende forpligtigelser. Forpligtelserne var alene pålagt arbejderklassen, der måtte slide i fabrikkkerne, og som på sin side var frarøvet alle rettigheder.

Man fornemmer historiens vingesus runge i de to ord, pligt og ret. Men diskursens udvikling synes ifølge JHP at være en fortælling om socialdemokratisk vildfarelse over for en dagsordensættende højrefløj. Vingesuset overdøver dermed ikke det ahistoriske aspekt, at pligt og ret er blevet et styringsmiddel, en løftestang for fornødenhedens politik.

For som JHP selv fremhæver det, er velfærdsstaten i sin klassiske udformning et moralsk projekt, og moralske projekter har det for tiden svært. ♦

FAKTABOKS OM BOGEN:

Pligt & ret – Ret & pligt Refleksioner over den socialdemokratiske idéarv

Forfatter: Jørn Henrik Petersen

Forlag: Syddansk Universitetsforlag 2014

ISBN: 978 87 7674 772 5

Pris: 239,20 DKK på forlagets hjemmeside universitypress.dk

FOLKETINGSVALGKAMPEN 2011:

EN KEDELIG FOBOLDKAMP TIL 137 MILIONER KRONER?

MED ANDRE ORD var med, da bogen ”Folketingsvalgkampen 2011 i perspektiv”, der er redigeret af Kasper Møller Hansen og Karina Kosiara-Pedersen, blev lanceret i Fællessalen på Christiansborg den 9. april 2014

Af Anders Bencke Nielsen

Lige under folketingssalen på Christiansborg finder man Fællessalen – en gigantisk og pompøs festsal oplyst af store lysekoner, omkranset af marmorsøjler og med et knirkende paketyl. De store marmorsøjler understøtter loftet, der samtidig udgør folketingssalens gulv. Det var således med det danske folkestyre over hovedet, at dagens boglancering udfoldede sig.

Lidt efter klokken ni fløjtede politisk redaktør på DR og dagens ordstyrer, Uffe Tang, kampen i gang og gav ordet til Folketingets formand, Mogens Lykketoft. Med sin rolige røst indledte han dagens program med en tale om de udviklingstendenser, han havde været vidne til efter at have deltaget i elleve valgkampe og iagttaget mange flere. Ifølge Mogens Lykketoft er der to helt centrale tendenser, der har ændret valgkampens udseende: dels tv-mediets

stigende betydning for udfaldet, dels udhulningen af partiernes base i form af menige medlemmer. Disse udviklingstendenser har ifølge Folketingets formand resulteret i, at vælgerne ikke længere er forankret i et bestemt parti, men derimod er til salg på det store stemmemarked. Et marked der, ifølge Mogens Lykketoft, i stigende grad styres af penge. Måske endda i for høj grad, lod han antyde.

DEN DYRESTE VALGKAMP NOGENSINDE...

Efter tilhørernes klapsalver havde lagt sig, spillede Mogens Lykketoft bolden videre til Kasper Møller Hansen og forlod derefter Fællessalen i al stilhed. Kasper Møller Hansen, der er professor ved Institut for Statskundskab, tog bolden op, og for tilhørerne udlagde han formålet med ”Folketingsvalgkampen 2011 i perspektiv,” nemlig at komme et spadestik dybere og opnå indsigt i, hvordan en valgkampagne rent faktisk fungerer og formidle dette til en bred skare af journalister, politikere og offentligheden i al almindelighed.

Han fremhævede en række af bogens primære pointer, blandt andet at valgkampen har en uddannende effekt på vælgerne, der bliver mere oplyste, som valgkampen skrider frem, og at en valgkamp gør politikerne mere lydhøre over for vælgernes ønsker.

Karina Kosiara-Pedersen, der er lektor ved Institut for Statskundskab, overtog og fortalte, hvordan valgkampen i 2011 var den dyreste nogensinde. Alene de poster på partiernes budgetter, der knyttede sig til valgkampsaktiviteter, løb samlet op i 137 millioner kroner. Hertil kommer et ukendt beløb fra andre kanter, der også knytter sig til valgkampen, men som er sværere at opgøre.

Foto: Nanna Honoré

Det er denne bog, du skal kigge efter hos boghandleren, hvis du ønsker at blive klogere på folketingsvalget 2011.

... MEN OGSÅ EN KEDELIG ÉN AF SLAGSEN?

I forlængelse af de to forfatteres oplæg fortalte en af bogens bidragsydere, postdoc Rasmus Tue Pedersen, om negative kampagner – dét, at en kampagne kritiserer modstanderen – og kampagneformens tilstedeværelse i den danske valgkamp. Han tog udgangspunkt i de citater fra dagspressen, der skildrer valgkamp som en kontaktsport fyldt med beskidte kneb, men konklusionen blev dog, at negative kampagner ikke fylder nævneværdigt i den danske valgkamp. Det fik Uffe Tang til at spørge, om den danske valgkamp egentlig er en smule kedelig og gammeldags, når man sammenligner med den amerikanske.

Det politologisk spændende svar på spørgsmålet skal findes i forskellen mellem valgsystemerne. Hvis Demokraterne kritiserer Republikanerne i USA, og vælgeren erklærer sig enig i kritikken, kan vælgeren reelt set kun støtte Demokraterne i stedet. Men hvis Socialdemokraterne kritiserer Venstre, kan vælgeren godt erklære sig enig i kritikken, men vælgeren har stadig mange andre alternativer end Socialdemokraterne. Det betyder, at gevinsten ved negative kampagner langt fra er sikker.

KAFFEPAUSE OG OPSKRIFTEN PÅ SUCCES

Efter tre vidtfavnende og oplysende indlæg var tiden inde til spørgsmål fra salen, og dagens kritisk indstillede tilhørere var ikke længe om at udnytte chancen for at gå i dybden med de præsenterede analyser. Spørgetimen blev udnyttet til fulde, og bogens metoder og vinkler blev gået grundigt efter i sømmene. En enkelt fremtidig folketingskandidat udtrykte sågar nogen skuffelse over at måtte erkende, at hans planlagte primære kampagnemiddel, valgplakater, ikke havde nogen dokumenteret effekt på vælgertilslutning.

En enkelt fremtidig folketingskandidat udtrykte sågar nogen skuffelse over at måtte erkende, at hans planlagte primære kampagnemiddel, valgplakater, ikke havde nogen dokumenteret effekt på vælgertilslutning.

Efter godt halvanden time fløjtede ordstyrer Uffe Tang til pause, hvor der var te og kaffe til de fremmødte. Her lykkedes det MED ANDRE ORDs udsendte at fange den ene af bogens forfattere, Karina Kosiara-Pedersen, for en kort bemærkning. Udsendtes spørgsmål gik på, hvad hun som forfatter og forsker i grunden ønsker, at læserne kan lære af bogen. Skal den læses som en opskrift på succes?

”Det, vi ønsker at undersøge med dette projekt, er, hvad der reelt får kandidaterne valgt ind. Vi spørger: Hvad er det demokratiske bidrag af valgkampen egentlig? Og vi spørger: Hvad virker, og hvad virker ikke? Mange partier foretager sådanne analyser, men det er langt fra

Foto: Nanna Honoré

Spørgetimen blev flittigt udnyttet af tilhørerne.

sikkert, at dét, der virker for Socialdemokraterne, også virker for Venstre. På dette område går vores undersøgelse mere systematisk til værks,” lød svaret. Karina Kosiara-Pedersen fortsatte: ”Og til spørgsmålet om, hvorvidt bogen er en opskrift på succes, kan jeg kun sige, at hvis jeg kendte den, ville jeg ikke stå her.”

HVORDAN VINDES VÆLGERNE?

Mogens Lykketoft havde så flot indledt arrangementet med at påpege tv-mediets store betydning i den moderne valgkamp, og det var netop tv-debatter, der var udgangspunktet for anden halvleg af boglanceringen. Bidragsyder og ph.d.-studerende ved Institut for Statskundskab, Jonas Hedegaard Hansen, samt Kasper Møller Hansen indledte spillet med en analyse af, hvordan partilederdueller på tv primært flytter stemmer i starten af valgkampen, hvor tvivlerne stadig tvivler for alvor. Som valgkampen folder sig ud, sker der en polarisering af vælgerne. De røde vælgere bliver mere røde, de blå vælgere bliver mere blå, hvilket gør det sværere at flytte stemmerne – især på tværs af blokkene – og det formindsker den stemmemæssige effekt af duellerne.

Men, hvis partilederdueller ikke er en stor stemmeflytter, hvad virker så? Daniel Witt Jason, der er politisk konsulent i Socialdemokraternes analyse- og informationsafdeling, udførte under valgkampen 2011 et dør-til-dør-forsøg med den socialdemokratiske folketingskandidat Simon Kollerup. Resultatet var en signifikant fremgang til Socialdemokraterne, men der skulle alligevel stemmes 25 dørklokker, før én stemme var i hus. Og nok var effekten signifikant, men den var også dyrt købt, for det kræver mange ressourcer at føre den slags valgkamp.

Som den opmærksomme læser nok har gættet, er der ingen umiddelbar opskrift på, hvordan man vinder et folketingsvalg. Og MED ANDRE ORDs udsendte måtte da også sande, at han ikke fik opskriften på sejr med hjem, men derimod måtte nøjes med en laksesandwich til cykelturen.

Hvis du tørster efter mere viden om den danske valgkamp i 2011 og gerne vil blive klogere på, hvordan du (måske) kan vinde vælgernes gunst, når du engang selv stiller op til Folketinget, kan bogen købes på Djøfs Forlag for 396,- for medlemmer og 495,- for ikke-medlemmer. ♦

DET SKETE!

ÅRSFESTEN:

Turen gik til Japan, Sverige, USA, Afrika, Frankrig og Rusland, da alle studierne på CSS gik sammen om et brag af en årsfest. Rusland havde forladt Krim for en aften for i stedet at besætte Kommunen, hvor de festglade statskundskabere var at finde til de lyse morgentimer.

KOMMUNEN FIK NYE KIKS:

Kommunen valgte i det tidlige forår at udvide sit i forvejen store sortiment af kiks. Blandt riskiks, træstammer, Oreos, digestive, tørre kanelkiks og billige cookies spottede vi en god gammel klassisk Mariekiks. Kærlighed til Kommunen herfra.

METODE II:

Jens Olav Dahlgaard forelæste om forudsætningstests i forbindelse med lineær regression. En studerende spurgte, hvad robuste standardfejl nu var for noget, og fik at vide, at "robuste standardfejl er robuste standardfejl". Ingen tid til småting. Jens Olav høstede hurtigt en tumblr.gif for niveauaccelerationen i sin forelæsning.

KVALITETSSTORMØDE:

Den 12. marts blev Peblinge Sø oplyst af intet mindre end 200 lanterner med fyrfadsllys. Baggrunden for dette lysshow var kvalitetsstormødet, som startede i Christian Hansen Auditoriet og sluttede ved Peblinge Sø, hvor de studerende skrev ønskerne for deres uddannelser på lanterneerne, inden de satte dem fri på søen.

STATSLIT:

Der var ikke kridtet op til politisk debat, da CSS flere gange dette semester fik besøg af politikere fra Christiansborg. I stedet var fokuset på litteratur, og hvad vi kan lære af denne. Den 10. april var det Bertel Haarder, som gennem Ludvig Holbergs *Niels Klims Underjordiske Rejse* fik slået fast, at friheden til at ytre sig er vigtigere end folkestyre.

DIALOGMØDET:

De studerende holdt dialogmøde med underviserne og ledelsen på Institut for Statskundskab. Arrangementet foregik den 19/3 og mundede ud i en række forslag og konkrete tiltag. Fra næste semester vil Instituttet blandt andet offentliggøre en samlet åben-dør-tider for de ansatte, så de studerende lettere kan stikke snuden forbi.

"MAN KAN IKKE SIGE DANMARK UDEN AT SIGE EU"

Tilbage i oktober 2007 så Center for Europæisk Politik (CEP) dagens lys. Men hvad bidrager CEP med? Og hvorfor skal statskunds-kabere overhovedet rette blikket mod EU-kontorene i Bruxelles? Vi har mødt centerleder og professor Marlene Wind

Af Sophie Amalie Weirsøe Fallesen

"CEP er stedet, hvor man gerne vil være, hvis man laver europaforskning i Danmark," fastslår centerets leder, Marlene Wind. Med hende og andre gode kræfter ved roret er CEP blevet Danmarks førende center inden for forskning om EU og europæisk politik og lever dermed flot op til sine oprindelige målsætninger.

CEP's forskningsområder spænder bredt. Ud over europæisk politik i al almindelighed beskæftiger de sig med samspillet mellem EU-ret og national og europæisk politik; EU's diplomati og udenrigspolitik; EU's politiske økonomi og EU-koordinering. EU's institutioner er selvsagt centrale, men også den lidt mere statskunds-kabsagtige debat om, hvilke typer af demokrati, der spiller bedst sammen med det europæiske projekt, er i fokus. Der lægges endvidere stor vægt på forskning af tværdisciplinær art, og Marlene Wind understreger, at ingen forskere i CEP påtvinges hverken bestemte metoder eller perspektiver på deres forskning. Alle, som forsker i EU, er velkomne:

"Det er et meget åbent center, hvilket nok skyldes, at CEP netop *ikke* er udsprunget af et bestemt forskningsprojekt, men via en generøs bevilling fra KU i 2009: EURECO-satsningen, der dækker over navnet Copenhagen Research on European Integration. Bevillingen er også uddelt til projektets forskningscentre på jura og humaniora."

Marlene Wind fortæller, at EURECO-satsningen virkelig har givet et boost til EU forskningen på KU generelt og bevirket, at de i dag står som et af de stærkeste europaforsknings-hubs i Europa.

HVORFOR CEP?

Københavns Universitet er indehaver af mange forskellige centre, som forsker i stort og småt – så er CEP ikke blot et af mange centre? Hertil er meldingen fra Marlene Wind krystallklar:

"Der er en stor efterspørgsel efter europaforskning på alle leder og kanter, og derfor er det selvfølgelig vigtigt,

at vi har et center for Europæisk Politik – især, når det ikke findes andre steder."

At efterspørgslen efter europaforskning er stor, mærker CEP dagligt, når de modtager utallige henvendelser fra journalister samt organisationer, som ønsker at lave arrangementer med dem. Desuden har CEP en meget stor berøringsflade med udenlandske ambassader, og Marlene Wind skønner, at hun mindst hver anden uge er i kontakt med ambassader, diplomater og organisationer – både i officielle og uofficielle sammenhænge. Senest er CEP endda blevet bedt om at danne rammen om en særudgave af tv-programmet 'Ellemann & Lyktoft', som kører på TV2 NEWS.

"CEP er stedet, hvor man gerne vil være, hvis man laver europaforskning i Danmark"

For Marlene Wind handler europaforskningen ikke om at være for eller imod EU, men helt grundlæggende om at forstå, hvordan og hvorfor EU fungerer, som EU gør.

"Helt ned til mindste detalje i vores velfærdssamfund spiller EU i dag en rolle. Det er derfor også meget svært at sige Danmark uden også at sige EU. Det er de vilkår, som vi nu en gang lever under som en lille åben økonomi."

Marlene Wind lægger ikke skjul på, at hun gerne så et øget fokus på EU på statskunds-kabsstudiet. Hun mener, at statskunds-kabere har meget at bidrage med – særligt i samspillet mellem det juridiske og det politiske.

"Det handler absolut ikke om, at vi alle skal være jurister. Jurister og politologer studerer nemlig ofte EU helt forskelligt. For eksempel har de færreste jurister blik for det politiske i EU-reguleringen. Et godt eksempel er den proces, der starter på nationalt niveau, når et direktiv, forordning eller dom først er vedtaget.

For de fleste jurister, som jeg har mødt, slutter interessen for EU-lovgivningen ved vedtagelsen. Men sådan vil en politolog aldrig se på det. For os starter der tværtimod en interessant politisk proces med den nationale implementering. Det er der utrolig meget politik i, hvilket de senere års debat i Danmark også har vist.”

DE STUDERENDES CENTER

Når de ansatte hos CEP ikke har travlt med at komme til bunds i europæiske problematikker, prøver de at nå ud til de studerende ved Københavns Universitet. Igennem debatarrangementer, foredrag, studieture og undervisning forsøger de at øge opmærksomheden og vække nysgerrigheden omkring EU hos de studerende.

”I det hele taget går vi rigtig meget op i – også når vi laver arrangementer – at vi laver det sammen med de studerende,” fortæller Marlene Wind, som betegner CEP som værende banebrydende i forhold til at have et studenternetværk. CEP’s Studenternetværk har til formål at sætte studerende med interesse for EU i forbindelse med hinanden til fælles debat og sparring om opgaver. CEP støtter studenternetværket økonomisk, hvis de eksempelvis vil lave et EU-arrangement, og netværket har også været med til at planlægge studieture til Bruxelles flere år i træk. Studieture, hvor CEP-forskere vel at mærke selv deltager.

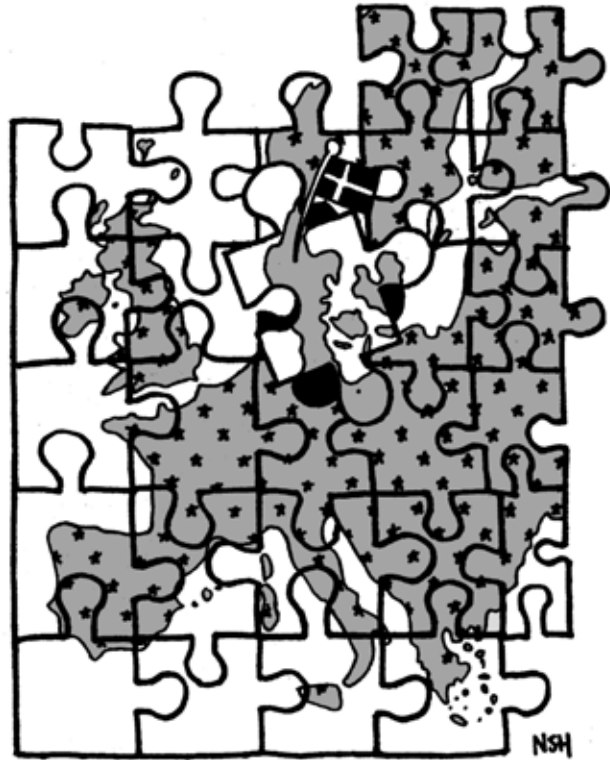
”Inden man stemmer, skal man derfor stille sig selv spørgsmålet: Hvor skal Europa bevæge sig hen i de kommende år?”

Undervisningen spiller dog også en stor rolle hos CEP, og Marlene Wind synes at kunne mærke en stigende interesse for EU hos de studerende. CEP har også været de første til at introducere en pris for bedste speciale, som overrækkes ved den årlige kandidatfest.

EU’S OG CEP’S FREMTID

Det kunne næppe være mere aktuelt at skrive en artikel om CEP end netop nu, for 2014 er nemlig på mange måder et år i den Europæiske Unions tegn. Mellem den 22. og 25. maj går europæerne til stemmurnerne for at vælge, hvem der skal repræsentere deres interesser i Europa-Parlamentet de næste fem år. Marlene Wind forudser, at valget vil være præget af proteststemmer – primært på grund af utilfredsheden med den økonomiske krises konsekvenser.

”Det er vigtigt at bruge sin stemme. Med Lissabontraktaten blev Parlamentet styrket betydeligt, og stort set ingenting kan i dag vedtages uden Europa-Parlamentet

som medlovgiver. Inden man stemmer, skal man derfor stille sig selv spørgsmålet: Hvor skal Europa bevæge sig hen i de kommende år?” siger Marlene Wind.

Man kan passende føre dette hen på CEP’s egen fremtid. Hvilken retning så Marlene Wind gerne selv, at CEP skal arbejde sig hen imod?

”Jeg håber, at centeret kan få tilført nogle flere ressourcer, fordi efterspørgslen efter vores ekspertise kun er stigende, og fordi vi så gerne vil kunne understøtte vores unge forskere noget bedre rent økonomisk.”

KU’s EURECO-bevilling er netop udløbet, men Wind har ikke opgivet at forsøge at skaffe nye midler.

Om CEP vil få de ekstra ressourcer, vil tiden vise. I mellemtiden vil MED ANDRE ORD se frem til at dække CEP’s fremtidige arrangementer på området med det fælles blå flag med de karakteristiske gule stjerner. ♦

Man kan følge med i CEP’s aktiviteter på <http://www.cep.polsci.ku.dk/>

Er man interesseret i at deltage i CEP’s studenternetværk, kan man kontakte Majka Holm på mho@ifs.ku.dk eller student.cep@gmail.com

KOMMENTAR:

PLAKATSAGEN I JACQUES D

Et tragikomisk indblik i den studenterpolitiske debat – og dens udfordringer

Af Theis Mørkøv Holm, fhv. medlem af Studienævnet

Den 24. marts 2014 skete der noget overraskende og ganske uvant på Studenterforeningen Jacques D's Facebook-væg. På denne usandsynlige platform opstod der kortvarigt noget så sjældent som en offentlig studenterpolitisk debat med bred deltagelse. Både repræsentanter fra de studerende, det studenterpolitiske miljø og tilmed en enkelt ph.d. var med. Og så endda uden for den årlige uge med universitetsvalg, som ligger i efterårssemestret. Genstanden for debatten var et opslag fra en bekymret studerende, der havde observeret en plakat fra Institut for Statskundskabs fagråd, Aktive Statskundskabere (AS), som ifølge den studerende havde hængt i Jacques D "i et godt stykke tid". Tilsyneladende i modstrid med caféens regler.

Reaktionen på opslaget var overvældende, og den følgende debat genererede hurtigt intet mindre end 51 kommentarer samt et hav af Facebook-likes. Umiddelbart en positiv begivenhed, skulle man mene. Især hvis man som jeg i flere år har været aktiv i det studenterpolitiske arbejde på Statskundskab og derfor ved, hvor svært det generelt kan være at få den brede gruppe af studerende i tale og til at engagere sig i studenterpolitiske spørgsmål. Kiggede man nærmere på debatten, var der dog ikke meget at fejre. På vanlig vis udviklede tråden sig til et klassisk polemisk studenterpolitisk skænderi proppet med løst krudt og vildfarne missiler.

Facebook-opslaget fra den bekymrede studerende var da også temmelig useriøst og mildest talt polemisk. Ikke kun fordi ophavsmanden var tidligere formand for Jacques D, men personen repræsenterede samtidig De Konservative i diverse fora og havde i forbindelse med sin valgkamp til Københavns Borgerrepræsentation allerede været med til at gennemføre en tilladelse til at uddele politisk materiale i caféen. Opslaget åbnede dermed for flere flanker, og ophavsmanden blev beskudt fra tidligere bestyrelsesmedlemmer i caféen, almindelige studerende og fagrådsaktive og endda tidligere studerende ved Institutet.

Desværre kom diskussionen aldrig ind på sagens egentlige kerne, den politiske plakat, der var et produkt af Aktive Statskundskaberes åbne dialogmøde med ledelsen. Til dette møde havde en bred skare af studerende og VIP'ere diskuteret de største udfordringer for uddannelsen på Institutet og produceret realistiske løsningsforslag – og ja, efterfølgende klasket forslagene op på en papbrun planche.

Set med mine lidt trætte, men erfarne studenterpolitiske øjne, var denne plakat derfor det tætteste, man kommer en guldstandard for, hvad studenterpolitik på Statskundskab kan og bør være: En platform, hvor idéer og forslag bæres frem af de studenterpolitiske repræsentanter, som forhandler med ledelsen i Studienævnet. Ved dialogmødet var det søgt besvaret, hvordan fremtiden for vores statskundskabsstudium skal se ud.

Hvis dialogmødet og plakaten nærmede sig en guldstandard, var den efterfølgende debat snarere et worst-case-scenario. Med optrinnet på Facebook var det med et trylleslag lykket at få det studenterpolitiske dialogmøde reduceret til at handle om nogle bureaukratiske regler om ophæng af politiske plakater i studentercaféen. Plakatsagen svarer nogenlunde til det generelle debatklimate på Statskundskab, som er præget af en afgrundsdyb kløft mellem fagrådet og de partipolitiske lister. Den grundlæggende uenighed mellem de to fronter består – ironisk nok – typisk af en diskussion om, hvorvidt fagrådet eller de partipolitiske lister enten faciliterer eller forhindrer udviklingen af et demokratisk rum på Statskundskab. Denne dybereliggende konflikt har desuden en tendens til at generere meterlange uproduktive Facebook-kommentarer fyldt med retoriske fælder, anklager om populisme samt offerkort ad libitum – desværre ofte uden det mindste spor af studenterpolitisk indhold. I naturlig forlængelse heraf udviklede Plakatsagen sig til en halvhjertet afslutningsforestilling i 'Cirkus Studenterpolitik På Ifs'. Den humoristiske tone, som trods alt prægede diskussionen,

dækkede samtidig over en studenterpolitisk tragedie: Plakaten blev fjernet, og potentialet for, at yderligere studerende blev engageret i vores studies udfordringer og mulige løsninger, forblev endnu engang urealiseret.

Kan man så lære noget af Plakatsagen? Som nytilkommen på statskundskabsstudiet ville man hurtigt kunne få indtrykket af, at studenterpolitik udgør et aldeles sprængfarligt miljø, hvor Statskundskabs helt store egoer farer i flinten på hinanden over bagateller. Risikoen for, at dette nye publikum tjekker tidligt ud af den politiske debat, bør ikke undervurderes. Man bør dermed gøre sig klart, at når studenterrepræsentanternes skænderier bryder ud, er de studerendes engagement og interesse sandsynligvis det første offer. Hvad angår de mere rutinerede studerende, kan Facebook-tråden i bedste fald ses som en mere eller mindre bevidst protest over det lave debatniveau på Statskundskabstudiet. I kølvandet på plakatsagen bør man derfor benytte sig af chancen til at stille sig selv spørgsmålet: Hvordan synes jeg selv, at den politiske debat bør være, og hvordan skal den kunne bidrage til, at vi får skabt ændringer på vores studie, som er i de studerendes interesse? Et godt bud ville være, at alle studerende på Institut for Statskundskab – inklusiv vores kære studenterrepræsentanter – lærer at skelne mellem 'studenterpolitik, der skiller' og 'studenterpolitik, der samler'. Hvad er politik, og hvad er polemik? ♦

Plakatsagen udviklede sig time for time. Som det fremgår af nedenstående historik fra Facebook-tråden, blev plakaten først fjernet og dernæst erstattet af en satirisk plakat med en fortolkning af det velkendte Margritte-citat'. Teksten lød: "Ceci n'est pas une studenterpolitisk budskab"

██████████ Jeg elsker studenterpolitik
24. marts kl. 19:20 · Synes ikke godt om længere · ♡ 11

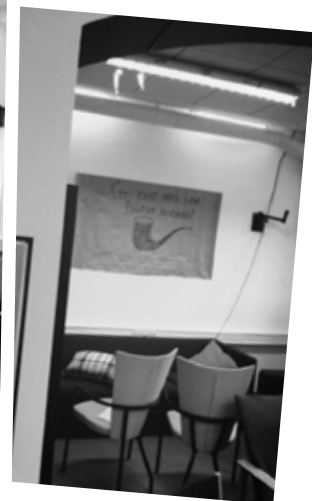
██████████ Dagens chok. En fra Konservative Studerende kommer med en studenterpolitisk kommentar uden for valget til studienævnet.
24. marts kl. 18:29 · Synes godt om · ♡ 19

██████████ Det tog et godt stykke tid for vandet at blive koldt på mit arbejde i dag. Kan JD ikke også gøre noget ved det?
24. marts kl. 17:52 · Synes ikke godt om længere · ♡ 30

██████████ Det er for tråde som denne, at jeg stadig er medlem af JD på FB.
24. marts kl. 19:45 · Synes godt om · ♡ 17

██████████ Kan I ikke lade være med at bruge 😊 når I skændes. Det er forvirrende.
24. marts kl. 19:48 · Redigeret · Synes godt om · ♡ 65

██████████ Jeg udbyder et fag i politisk psykologi i efteråret -- denne tråd vil være pensum...
25. marts kl. 18:30 · Synes ikke godt om længere · ♡ 130

REPLIK

"UPLOADER DU SLIDES EFTER TIMEN?!"***Hvad skal vi overhovedet med holdtimerne?***

Af Philip Larsen

PÅ SIDSTE SEMESTER havde jeg den store fornøjelse at stå for holdtimeundervisningen på bachelordelens første metodeforløb sammen med de øvrige instruktører. Det var på alle leder og kanter en spændende, udfordrende og krævende opgave, som jeg ikke ville tøve et sekund med at anbefale videre til enhver engageret medstuderende, der måtte have mod på og lyst til faglig formidling.

De fleste, der har beskæftiget sig med formidling for større forsamlinger, har forhåbentligt gjort sig et mindstemål af overvejelser om, hvilket budskab der skal frem, hvor og hvordan trykket skal lægges, og måske hvad der efterfølgende skal diskuteres. Det kræver selvfølgelig, at man er grundigt inde i stoffet, så man har det rette overblik til at kunne besvare sådanne spørgsmål på fyldestgørende vis. Men det kræver også, at man overvejer formen for sin præsentation.

"Lærer man primært at holde sig til og recitere velserverede slideshowpointer, kommer man næppe ud på den anden side af Kommunehospitalets mure som et mere tænksomt væsen"

Et oplagt præsentationsredskab er PowerPoint-slides, som i løbet af min studietid har indgået som fast bestanddel i stort set alle forelæsninger og i et utal af holdundervisningstimer. Og lige så vigtigt er det at få med, at PowerPoint-præsentationerne i reglen bliver lagt op på Absalon efterfølgende.

DET VAR DERFOR NOGET HELT NYT, da det i metodegruppen blev besluttet, at slides fra holdtimer ikke skulle uploades, når timen var ved vejs ende. Den beslutning tog efter min opfattelse hånd om en vigtig problemstilling på glimrende vis. For ikke blot har holdtimer nogle gange tendens til at fyldes med for megen gentagelse af den seneste forelæsning, men timernes rolle er også kvalitativt distinkt fra forelæsningsernes. I instruktør-holdtimerne gælder det om at få de studerende aktivt og diskuterende på banen, mens de studerende primært lytter, når der forelæses.

Selvom brugen af PowerPoints både rummer et didaktisk og tidsbesparende potentiale, er det bestemt ikke alle situationer, der er lige oplagte til slides. Vi må huske, at for-

målet med holdtimerne oftest er at få aktiveret de studerende til kritisk dialog med hinanden ud fra pensum. Her vil det ikke altid være hensigtsmæssigt at bruge for mange slides, idet mange ikke gider at høre på sine medstuderende, hvis "guldkornene" bliver projiceret ud på tavlen i form af underviserens noter. Med en sådan logik in mente gælder det om hurtigst muligt at komme videre. Og dét er en trist indstilling, fordi sådanne guldkorn først for alvor bliver noget værd, når man selv er med til at vende, dreje og perspektivere dem. Lærer man primært at holde sig til og recitere velserverede slideshowpointer, kommer man næppe ud på den anden side af Kommunehospitalets mure som et mere tænksomt væsen. Derudover er det nærliggende at pege på, at undervisningssituationen risikerer at blive lad, hvis man som studerende blot kan gå hjem og hente 'det eneste vigtige' ned fra Absalon.

Det var ikke, fordi brugen af slides blev reduceret til ingenting i kølvandet på metodegruppens beslutning, men som underviser blev man på en sund måde sat til at overveje sine slides med omhu. Det skulle nødigt blive sådan, at resultatet blot var studerende, der stenograferede på livet løs som konsekvens af et tilsyneladende meningsløst bureaukratisk forbud mod slides. Tekstmængden skulle således holdes nede og ordene vælges nøjsomt. Forhåbentligt med det resultat, at holdtimesituationen både blev gjort vedkommende og aktiverende. At dømme ud fra mine medstuderendes tilbagemeldinger og min egen opfattelse var det netop tilfældet.

AFSLUTNINGSVIS MÅ VI IKKE GLEMME, at vi instruktører slap for (ufrivilligt) at ryge i intern kamp mod hinanden om at servicere de mest ihærdige eksamenslæsere med alskens karakternyttige guldkornslister, men rent faktisk fik mulighed for at fokusere på det vigtigste: At bringe pensum sådan på banen, at det gav størst muligt rum for en fælles kritisk udfoldelse og refleksion, så vi får nogle kløgtigt metodebevidste studerende på Institutet. ♦

"Hvorfor læser man de tykke romaner, når hele handlingen står på bagsiden?" lyder følgeteksten til den oprindelige Storm P.-streg. Med Storm P i hånden kunne man i samme tone spørge, hvorfor vi læser pensum, når nu det vigtige står på underviserens slides?"

Mr. Eastman, Marconi was inevitable

Abraham Flexner*

*Ordene stammer fra essayet 'The Usefulness of Useless Knowledge' (1939) og er en gengivelse af en samtale, som essayets forfatter, Abraham Flexner, havde med George Eastman. Eastman, der havde opfundet rullefilmen og grundlagt Kodak, havde netop udtrykt, at han ønskede at vie sin enorme formue til at promovere uddannelse inden for såkaldt "brugbare områder".

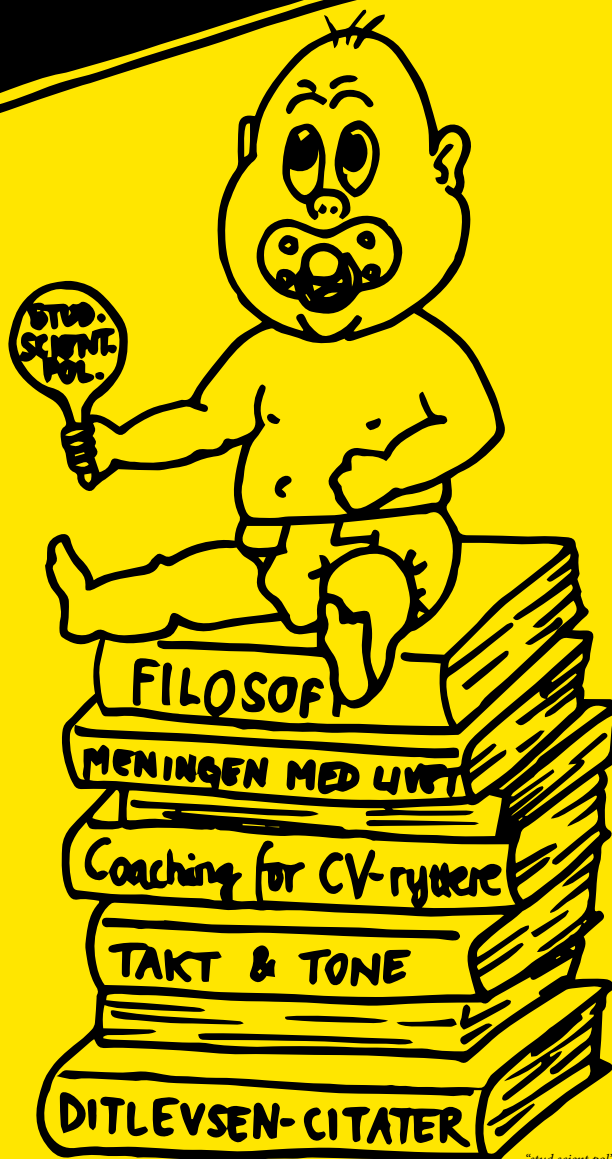
Foranlediget af dette udsagn spørger Abraham Flexner, hvem Eastman måtte anse for at være den mest brugbare person inden for videnskabens verden. Hertil svarer Eastman prompte, at det måtte være Guglielmo Marconi, den store pioner inden for radiotelegrafi og nobelpristager i fysik.

Men Marconi var uundgælig, fordi andre havde banet vejen for ham. Det var uundgæligt, at nogen før eller siden måtte begå en opfindelse lig hans. Dermed understreger Flexner, at Marconi neppe ville være nået langt med opfindelsen af radiotelegrafen, hvis ikke det havde været for andre store hjørners arbejder. Uden den skotske matematiker James Clerk Maxwells teoretiske benarbejder inden for elektromagnetismen og Heinrich Hertz efterfølgende beviser var Marconi ikke kommet særligt langt. Og hverken Maxwell eller Hertz var optagede af den umiddelbare nytte af deres arbejder, skriver Flexner. Det var nysgerrigheden, der drev dem.

Vi glemmer ofte, at der før de banebrydende opfindelser går masser af tilsyneladende ubrugelig opdagelser. Ingen vidste, at Maxwells opdagelser bl.a. ville føre til opfindelsen af radioen, men de fleste ved i dag, hvor stor indflydelse radioen har haft på moderne kommunikation. Flexners citat sætter denne pointe på kornet. Det gælder ikke blot om at hylde opfinderen af en bestemt dims, men især også de mange forarbejder. Hans velskrevne essay sprudler af eksempler på, hvorfor vi bør forsvare retten til at kaste os over det tilsyneladende ubrugelige - både inden for ånds- og naturvidenskaberne. Med andre ord skal vi udsyre forskeren og den studerende med fiilhed til fordybelse. Som Flexner så ramende formulerer det: "Institutions of learning should be devoted to the cultivation of curiosity". Hermed er bolden givet op.

Abraham Flexner var en af grundlæggerne af Institute for Advanced Study i Princeton og satte med sine undersøgelser bl.a. varigt præg på de lægevidenskabelige uddannelser i USA. Essayet The Usefulness of Useless Knowledge kan hentes frit på nettet ved almindelig Google-søgning.

Citatvalg og følgetekst: Philip Larsen

NSH

"stud.scient.pol"